
Zittingsdocument

A9-0068/2024

5.3.2024

VERSLAG

over de algemene richtsnoeren voor de voorbereiding van de begroting 2025,
Afdeling III – Commissie
(2023/2220(BUI))

Begrotingscommissie

Rapporteur: Victor Negrescu

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN	21
BRIEF VAN DE COMMISSIE BUITENLANDSE ZAKEN	22
BRIEF VAN DE COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING	24
BRIEF VAN DE COMMISSIE BEGROTINGSCONTROLE	30
BRIEF VAN DE COMMISSIE WERKGELEGENHEID EN SOCIALE ZAKEN	34
BRIEF VAN DE COMMISSIE MILIEUBEHEER, VOLKSGEZONDHEID EN VOEDSELVEILIGHEID	44
BRIEF VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, ONDERZOEK EN ENERGIE	51
BRIEF VAN DE COMMISSIE VERVOER EN TOERISME	55
BRIEF VAN DE COMMISSIE LANDBOUW EN PLATTELANDSONTWIKKELING	60
BRIEF VAN DE COMMISSIE CULTUUR EN ONDERWIJS	63
BRIEF VAN DE COMMISSIE CONSTITUTIONELE ZAKEN	67
BRIEF VAN DE COMMISSIE VROUWENRECHTEN EN GENDERGELIJKHEID	71
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	76
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	77

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de algemene richtsnoeren voor de voorbereiding van de begroting 2025, afdeling III
– Commissie
(2023/2220(BUI))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien artikel 106 bis van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,
- gezien de herziene Verordening (EU, Euratom) xxx van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027 (MFK-herziening),
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2022/2496 van de Raad van 15 december 2022 tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027¹,
- gezien zijn resolutie van 16 december 2020 over het ontwerp van verordening van de Raad tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027²,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 van de Raad van 17 december 2020 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027³, de gezamenlijke verklaringen van het Parlement, de Raad en de Commissie in dit verband⁴, en de unilaterale verklaringen daarover⁵,
- gezien zijn tussentijds verslag over het voorstel voor een tussentijdse herziening van het meerjarig financieel kader 2021-2027⁶,
- gezien zijn resolutie van 27 februari 2024 over de ontwerpverordening van de Raad tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) 2020/2093 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2021-2027⁷,
- gezien zijn resolutie van 10 mei 2023 over de gevolgen voor de EU-begroting 2024 van de stijgende financieringskosten van het herstelinstrument voor de Europese Unie⁸,
- gezien zijn resolutie van 15 december 2022 over het opschalen van het meerjarig financieel kader 2021-2027: een veerkrachtige EU-begroting die geschikt is voor

---

¹ PB L 325 van 20.12.2022, blz. 11.

² PB C 445 van 29.10.2021, blz. 240.

³ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 11.

⁴ PB C 444 I van 22.12.2020, blz. 4.

⁵ Aangenomen teksten, P9_TA(2020)0357.

⁶ Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0335.

⁷ Aangenomen teksten, P9_TA(2024)0082.

⁸ Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0194.

nieuwe uitdagingen⁹,

- gezien het voorstel van de Commissie van 16 mei 2022 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (COM(2022)0223),
- gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 16 december 2020 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie betreffende begrotingsdiscipline, samenwerking in begrotingszaken en goed financieel beheer, alsmede betreffende nieuwe eigen middelen, met inbegrip van een routekaart voor de invoering van nieuwe eigen middelen¹⁰,
- gezien Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad van 14 december 2020 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie¹¹,
- gezien het voorstel van de Commissie van 22 december 2021 voor een besluit van de Raad tot wijziging van Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie (COM(2021)0570) en het standpunt van het Parlement van 23 november 2022 daarover¹²,
- gezien Verordening (EU) 2020/2094 van de Raad van 14 december 2020 tot vaststelling van een herstelinstrument van de Europese Unie ter ondersteuning van het herstel na de COVID-19-crisis¹³,
- gezien Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting¹⁴,
- gezien de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 getiteld “De Europese Green Deal” (COM(2019)0640) en zijn resolutie van 15 januari 2020 over hetzelfde onderwerp¹⁵,
- gezien Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 (“Europese klimaatwet”),
- gezien de overeenkomst die op de 21e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC (COP21) op 12 december 2015 in Parijs werd aangenomen (de Overeenkomst van Parijs),
- gezien de interinstitutionele proclamatie betreffende de Europese pijler van sociale

---

⁹ PB C 177 van 17.5.2023, blz. 115.

¹⁰ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 28.

¹¹ PB L 424 van 15.12.2020, blz. 1.

¹² PB C 167 van 11.5.2023, blz. 162.

¹³ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 23.

¹⁴ PB L 433 I van 22.12.2020, blz. 1.

¹⁵ PB C 270 van 7.7.2021, blz. 2.

rechten van 13 december 2017¹⁶ en zijn resolutie van 19 januari 2017¹⁷ daarover, het actieplan van de Commissie van 4 maart 2021 voor de uitvoering van de Europese pijler van sociale rechten en de Verklaring van Porto over sociale zaken, die in mei 2021 door de leden van de Europese Raad is aangenomen,

- gezien de EU-strategie inzake gendergelijkheid 2020-2025,
- gezien het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer, “Gendermainstreaming in de EU-begroting: tijd om de daad bij het woord te voegen” (2021),
- gezien de duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties,
- gezien de mededeling van de Commissie van 1 februari 2023, getiteld “Een industrieel plan voor de Green Deal voor het nettonultijdperk” (COM(2023)0062),
- gezien het voorstel van 20 juni 2023 voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot oprichting van het platform voor strategische technologieën voor Europa (“STEP”) en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG, Verordeningen (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 en (EU) 2021/241 (COM(2023) 335),
- gezien het voorstel van 20 juni 2023 voor een verordening tot instelling van de faciliteit voor Oekraïne,
- gezien de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2024¹⁸ en de daaraan gehechte gemeenschappelijke verklaringen van het Parlement, de Raad en de Commissie,
- gezien de conclusies van de Raad van ... betreffende de begrotingsrichtsnoeren voor 2025 (00000/2024),
- gezien artikel 93 van zijn Reglement,
- gezien de adviezen in briefvorm van de Commissie buitenlandse zaken, de Commissie ontwikkelingssamenwerking, de Commissie begrotingscontrole, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid, de Commissie industrie, onderzoek en energie, de Commissie vervoer en toerisme, de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling, de Commissie cultuur en onderwijs, de Commissie constitutionele zaken en de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid,
- gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A9-0068/2024),

Een EU-begroting 2025 waarin mensen centraal staan: investeringen die zijn toegesneden een beter leven voor de mensen en de versterking van het concurrentievermogen van de

---

¹⁶ PB C 428 van 13.12.2017, blz. 10.

¹⁷ PB C 242 van 10.7.2018, blz. 24.

¹⁸ PB L 207 van 22.2.2024, blz. 1.

Unie

1. benadrukt dat, in tijden van geopolitieke en institutionele verandering, financiële druk, klimaatverandering en maatschappelijke uitdagingen, een betrouwbare, robuuste, flexibele, op investeringen gerichte EU-begroting instrumenteel is om het beleid van de Unie uit te voeren en essentieel is om tegemoet te komen aan de groeiende behoeften van de mensen, zonder dat er iemand tijdens de groene en digitale transitie aan zijn lot wordt overgelaten, om de mensen welvaart en veiligheid te bieden en om het concurrentievermogen van de EU-economie te stimuleren;
2. wijst op de moeilijke context waarin de begrotingsprocedure 2025 zich afspeelt, met grote internationale spanningen en onzekerheden, en aan het feit dat dit een verkiezingsjaar is, waarin het Parlement en de Commissie de transitie naar de nieuwe zittingsperiode in goede banen moeten leiden; is zich terdege bewust van de grote tijdsdruk, maar stelt vast dat dit een onvermijdbaar gegeven is en verzoekt alle betrokken partijen hier serieus rekening mee te houden en zich constructief op te stellen;
3. betreurt het ten zeerste dat de Raad er niet in is geslaagd vóór het eind van 2023 een akkoord te bereiken over de herziening van het meerjarig financieel kader (MFK); geeft aan dat het de begrotingsprocedure bijgevolg moest inleiden terwijl er nog geen zekerheid bestond over een aantal cruciale elementen in de financiële programmering voor 2025, en is zich terdege bewust van de helaas zeer kleine – en (in enkele gevallen) negatieve – marges onder de maxima van het MFK;
4. is van mening dat het resultaat van de herziening van het MFK niet voldoet aan de oorspronkelijke verwachtingen van het EP; benadrukt dat een herziening van de MFK-verordening een essentiële voorwaarde is om de financiële steun aan Oekraïne op middellange termijn te waarborgen, om gerichte beleidsprioriteiten, waaronder de bevordering van de strategische autonomie van de EU, beter te kunnen financieren en om de programma's van de Unie en de flexibiliteit van de begroting te waarborgen in het licht van hoger dan voorspelde rentevoeten en bijgevolg hoger dan geprogrammeerde financieringskosten van de Unie; merkt op dat de jaarlijkse begrotingsprocedure van 2025 de eerste zal zijn die volledig gebaseerd is op de herziene MFK-verordening;
5. herinnert eraan dat de gezamenlijke verklaring die door de drie instellingen is overeengekomen als onderdeel van het MFK-akkoord van 2020, waarin staat dat uitgaven om de financieringskosten van het NGEU te dekken, niet ten koste mogen gaan van programma's en fondsen, nog steeds van toepassing is en als referentiepunt voor de begrotingsautoriteit dient, met name om het herstelinstrument voor de Europese Unie in te zetten teneinde ten minste een deel van het tekort van de financieringskosten van het NGEU te dekken; is dan ook van plan ervoor te zorgen dat alle programma's over voldoende middelen beschikken en dat de flexibiliteit en responscapaciteit van de begroting gedurende de jaarlijkse begrotingsprocedure worden gehandhaafd; dringt erop aan dat de Commissie gedurende de gehele begrotingsprocedure betrouwbare, tijdige en nauwkeurige informatie verstrekt over de financieringskosten van het NGEU en over verwachte uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit;
6. verzoekt de Raad en de Commissie Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 betreffende

een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting volledig toe te passen; wijst er specifiek op dat eerbiediging van de rechtsstaat een basisvoorwaarde is om toegang te krijgen tot EU-middelen; benadrukt dat middelen niet kunnen worden uitbetaald indien lidstaten niet aan alle relevante eisen voldoen; herhaalt dat de systemische aantasting van de rechtsstaat, onder meer door schending van het beginsel van de scheiding der machten of door de recente pogingen in sommige lidstaten om de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht te ondergraven, een duidelijk risico vormen voor de financiële belangen van de EU en de bescherming van de EU-begroting; verzoekt de Commissie iedere achteruitgang op het gebied van de rechtsstaat tegen te houden; verzoekt de Commissie nogmaals er met spoed voor te zorgen dat ingehouden EU-middelen, in overeenstemming met het conditionaliteitsmechanisme voor de rechtsstaat, via lokale overheden en maatschappelijke organisaties ter beschikking worden gesteld aan burgers, bedrijven, regionale en lokale autoriteiten, niet-gouvernementele organisaties en andere relevante belanghebbenden;

7. onderstreept dat de EU wettelijk verplicht is de financieringskosten van het herstelinstrument voor de Europese Unie (NGEU) terug te betalen en dat die terugbetaling in de EU-begroting onder de niet-discretionaire uitgaven valt; merkt op dat de financieringskosten afhangen van het tempo van de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit (RRF) alsmede van marktfluctuaties bij de opbrengst van obligaties, en derhalve van nature onvoorspelbaar en veranderlijk zijn; herhaalt dat het van oordeel is dat de financieringskosten van het NGEU volledig in een speciaal NGEU-instrument boven de MFK-maxima hadden moeten worden geplaatst, teneinde weer voor enige marge binnen rubriek 2b te zorgen en begrotingsruimte te creëren binnen het flexibiliteitsinstrument en het enkelvoudig marge-instrument; zal ernaar streven dat de toepassing van het cascademechanisme van het NGEU in het herziene MFK niet resulteert in regelingen met negatieve gevolgen voor de geprogrammeerde uitgaven of de kredieten die onder de niet-thematische speciale instrumenten beschikbaar zijn;
8. geeft aan dat de Europese economie volgens ramingen¹⁹ zeer bescheiden zal groeien (0,9 % in 2024, 1,7 % in 2025), terwijl de inflatie naar verwachting ruim boven de 2 % (die als automatische deflator voor het MFK wordt gebruikt) zal blijven (3,0 % in 2024, 2,5 % in 2025); stelt vast dat dit een continu koopkrachtverlies betekent voor een begroting die in evenwicht moet blijven en die geplafonneerd is door absolute bedragen; benadrukt dat het afdrachtspercentage voor de op het bruto nationaal inkomen (bni) gebaseerde eigen middelen de afgelopen jaren erg laag was (0,46 % in de ontwerpbegroting voor 2024), hetgeen toe te schrijven is aan het gecombineerde effect van inflatie, lage niveaus van betalingskredieten en hogere inkomsten uit sommige andere eigen middelen; herinnert aan zijn standpunt dat kortingen en andere correctiemechanismen definitief moeten worden afgeschaft en dat tot die tijd op de brutoverminderingen van de op het bni gebaseerde nationale bijdragen een vaste deflator van maximaal 2 % moet worden toegepast;
9. betreft het dat de Raad wat de herziening van het stelsel van eigen middelen betreft

---

¹⁹ Europese Commissie, “[Winter 2024 Economic Forecast: A delayed rebound in growth amid faster easing of inflation](#)”, 2023.

geen vorderingen boekt; herinnert nog maar eens aan zijn standpunt ten aanzien van de gewijzigde voorstellen van de Commissie, namelijk dat het instemt met de invoering van nieuwe eigen middelen; is van oordeel dat nieuwe, daadwerkelijke inkomstenbronnen, overeenkomstig de routekaart in het Interinstitutioneel Akkoord, gebruikt zouden kunnen worden om de extra begrotingslast als gevolg van de financieringskosten van het NGEU te dekken en op die manier de marges en flexibiliteitsmechanismen zouden beschermen, hetgeen de besluitvorming in het kader van de begrotingsprocedure over onvoorziene behoeften en nieuwe strategische foresight-initiatieven zou vergemakkelijken; dringt er voorts bij de Commissie op aan zich te blijven inspannen om verse, nieuwe en bij voorkeur echte eigen middelen en andere inkomstenbronnen voor de EU-begroting vast te stellen die verder gaan dan het IIA;

10. betreurt het dat de mogelijkheid om op onvoorziene gebeurtenissen te reageren of nieuwe initiatieven te starten, negatief wordt beïnvloed door begrotingskrapte en stelt zichzelf ten doel dit probleem zoveel mogelijk te verhelpen en ook rekening te houden met de toegenomen verwachtingen van de EU-burgers; herinnert eraan dat er bovenop de MFK-maxima een aanvullend bijzonder instrument moet worden vastgesteld, zodat de EU-begroting beter kan worden aangepast aan en sneller kan worden gereageerd op crises en de sociale en economische effecten daarvan;
11. is ondanks dit grote aantal uitdagingen vastberaden een coherent en eensgezind standpunt te blijven innemen dat aansluit bij zijn vastgelegde beleidsprioriteiten en institutionele belangen, waaronder het stimuleren van het concurrentievermogen van de Unie, het verminderen van strategische afhankelijkheden, het versneld invoeren van schone energie, het waarborgen dat de Unie haar doelstellingen van klimaat- en biodiversiteitsmainstreaming haalt, het versterken van de veiligheids- en defensiecapaciteit, alsook het bevorderen van de groene en digitale transitie, waarbij de negatieve gevolgen voor toonaangevende programma's tot een minimum worden teruggebracht en de voordelen voor alle mensen in de EU die voortvloeien uit economische groei worden gemaximaliseerd;

Een rechtvaardige, billijke en inclusieve begroting die alle EU-burgers betere mogelijkheden biedt en economische groei waarborgt

12. stelt vast dat betaalbare woonruimte en maatschappelijke cohesie in alle lidstaten van de EU en hun regio's nog altijd een uitdaging vormen, en wijst in dit verband op het belang van hoogwaardige en toegankelijke openbare voorzieningen; hecht eraan de nadruk te leggen op, indien van toepassing, inclusiviteit van en toegankelijkheid tot financiering, in overeenstemming met geëigende subsidiabiliteitscriteria, en de financieringsmogelijkheden te maximaliseren door gebruik te maken van bestaande middelen; is van oordeel dat de sociale dimensie van de uitgaven van de EU, als een noodzakelijk element voor de legitimiteit daarvan, op alle beleidsterreinen een belangrijk leidend beginsel moet blijven;
13. onderstreept dat de EU-begroting bovenal een investeringsinstrument met een hefboomeffect is dat de doelstellingen en de beeldvorming van de Unie kan bevorderen, het nationale beleid ondersteunt en derhalve tegemoetkomt aan de behoeften van alle mensen in de EU; wijst erop dat de herstel- en veerkrachtfaciliteit

van belang is om de veerkracht van de Unie te versterken en de sociaal-economische gevolgen van de eerdere en huidige crises te verzachten; is van oordeel dat alles in het werk moet worden gesteld om ervoor te zorgen dat deze twee belangrijke bronnen van EU-financiering op doeltreffende wijze en zonder verdere vertraging worden gebruikt;

14. is vastberaden de EU-begroting te gebruiken om voor burgers en de economie van de interne markt een tastbaar en zichtbaar verschil te maken, alsook om de doelstellingen van de Green Deal te halen, door te helpen hoogwaardige banen in geavanceerde sectoren te scheppen, de arbeidsmarkt toekomstbestendig te maken door de ontwikkeling van vaardigheden en door regelingen voor het stimuleren van talent, werkloosheid te bestrijden, het Europees concurrentievermogen te vergroten en de paraatheid van de defensie van de Unie te versterken; is van mening dat technologische autonomie en duurzame groei essentieel zijn voor de verwezenlijking van de langetermijndoelstellingen van de Unie op het gebied van energie en klimaat; pleit er nogmaals voor om kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), die de ruggengraat van de Europese economie vormen, alsook start-ups, jongeren, landbouwers, leerkrachten en werknemers in het vervoer op passende wijze financieel te blijven ondersteunen; onderstreept dat de energie- en vervoersinfrastructuur verder moet worden verbeterd en dat er geïnvesteerd moet worden in de opwaardering van de openbare zorg- en welzijnsvoorzieningen, in sociale en territoriale cohesie en inclusie, en in het ondersteunen van kwetsbare, perifere en plattelandsgemeenschappen, met inbegrip van slimme dorpen; wijst erop dat de begroting de groene transitie moet waarborgen en tegelijk kwalitatieve landbouw moet ondersteunen en de toegang tot hoogwaardige gezondheidszorg en kwalitatief goed onderwijs moet garanderen;
15. wijst op de belangrijke effecten van onderzoek en innovatie op het concurrentievermogen, de groei op lange termijn en de werkgelegenheid in de Europese Unie; herinnert aan het geconsolideerde initiatief om de intensiteit van de investeringen in onderzoek en ontwikkeling in de EU te verhogen naar 3 % van het bbp; erkent dat er een kloof bestaat tussen de doelstelling en de feitelijk beschikbare financiering; onderstreept dat Europees technologisch leiderschap cruciaal is voor de uitvoering van de Green Deal en de gezondheidsunie, aangezien dergelijk leiderschap zorgt voor hooggeschoolde banen in de volledige waardeketen in de Unie en bijdraagt aan onderzoek en innovatie van uitmuntend niveau in de Unie; is uiterst bezorgd over het feit dat de beschikbare middelen slechts toereikend zijn voor een fractie van alle ingediende aanvragen, wat leidt tot een hoge mate van overschrijving voor programma's en ervoor zorgt dat onderzoekers naar andere concurrerende regio's trekken;
16. beklemtoont dat er duurzame langetermijnoplossingen moeten worden geboden om de structurele demografische uitdagingen met succes te kunnen aanpakken, alsook om de kennisvlucht in minder ontwikkelde regio's en steden van de EU te beperken; benadrukt dat er financiële middelen nodig zijn om regio's die met een bevolkingsdaling kampen, nieuw leven in te blazen door middel van investeringen in sociaal en demografisch beleid ter ondersteuning van gezinnen en om de vergrijzende bevolking in Europa voldoende ondersteuning te bieden wat toegang tot gezondheidszorg, mobiliteit en openbare diensten betreft;
17. onderstreept dat via Erasmus+ en het Europees Solidariteitskorps zoveel mogelijk

financiële middelen moeten worden vrijgemaakt om leren en ondernemerschap te bevorderen, de vaardigheden, het formeel, niet-formeel en informeel onderwijs en de inzetbaarheid van jongeren op de arbeidsmarkt op te waarderen en de sociale inclusie te vergroten; herhaalt dat ervoor moet worden gezorgd dat beide programma's gelijke kansen garanderen, met name voor mensen uit kansarme groepen in de hele EU en geassocieerde landen; is van oordeel dat de mobiliteitssubsidies die in het kader van Erasmus+ worden toegekend verder moeten worden ondersteund om de stijgende kosten van levensonderhoud te dekken en dat met name de minimumsubsidie per deelnemer op passende wijze moet worden verhoogd om de toegankelijkheid, gelijke kansen en inclusieve participatie te waarborgen;

18. benadrukt dat het belangrijk is de Europese pijler van sociale rechten uit te voeren en verzoekt de Commissie om in het kader van de volgende programmeringsperiode na te denken over een methode om de sociale uitgaven in de EU-begroting te monitoren; wijst in het bijzonder op de cruciale rol die de EU-begroting speelt bij initiatieven die de sociale dialoog versterken, plaatselijke en regionale sociale acties versterken, en voor toegang voor eenieder tot essentiële diensten zorgen; wijst opnieuw op de noodzaak van het ontwikkelen van een Europese strategie voor ouderen, met specifieke acties ter bestrijding van marginalisering, eenzaamheid en isolement; wijst verder op de noodzaak van de volledige uitvoering van de strategie voor de rechten van personen met een handicap 2021-2030 om hun levensomstandigheden in de Unie te verbeteren; vestigt de aandacht op de situatie van de Europese vervoersbedrijven, die in elke lidstaat met verschillende uitdagingen worden geconfronteerd, uiteenlopend van stijgende kosten tot capaciteitsproblemen, en op het belang van flexibiliteit en betere arbeidsomstandigheden; wijst erop dat de bestaande regels voor de bescherming van transporteurs moeten worden aangescherpt en extra middelen moeten worden uitgetrokken om de arbeidsomstandigheden in de lidstaten te monitoren; onderstreept in dit verband de voordelen van het ontwikkelen van IT-hulpmiddelen op EU-niveau om de uitvoering van bureaucratische voorschriften en de standaardisering van certificaten te verbeteren;
19. verzoekt de Commissie en de lidstaten voldoende middelen ter beschikking te stellen om de EU-regels voor de coördinatie van de sociale zekerheid doeltreffend uit te voeren, met als doel arbeidsmobiliteit en de overdracht van sociale uitkeringen te vergemakkelijken; dringt erop aan EU-middelen te gebruiken voor de ontwikkeling van het systeem voor de elektronische uitwisseling van socialezekerheidsinformatie en voor de verdere digitalisering van de socialezekerheidsstelsels, met het oog op billijke arbeidsmobiliteit;
20. onderkent dat technologie en artificiële intelligentie (AI) het arbeidslandschap snel veranderen; wijst erop dat mensgerichte, betrouwbare AI economisch potentieel voor de economische groei van Europa met zich mee kan brengen en tegelijk het leven van burgers op diverse gebieden kan verbeteren, zoals gezondheidszorg, landbouw, energie, vervoer en veiligheid; meent dat dit tot uitdrukking moet komen in de programma's en het beleid van de EU door hiervoor voldoende financiële middelen te bestemmen; benadrukt dat de digitale basisvaardigheden van burgers moeten worden verbeterd om aan de behoeften van bedrijven te voldoen en burgers te wapenen tegen desinformatie; staat achter de EU-maatregelen die de nationale werkgelegenheidsstrategieën voor de omschakeling naar ander werk en mobiliteit op EU-niveau op gecoördineerde wijze

aanvullen, waarbij het potentieel van deze veranderingen voor een dynamische, flexibel inzetbare beroepsbevolking optimaal wordt benut, onder meer door omscholing en mobiliteit te bevorderen en tegelijk een soepele overgang naar nieuwe en opkomende sectoren van de arbeidsmarkt te waarborgen;

21. is gealarmeerd door het groeiende aantal extreme weersomstandigheden in heel Europa, zoals zware branden, overstromingen en andere natuurrampen die verband houden met de steeds erger wordende klimaatverandering; benadrukt daarom dat voldoende financiering nodig is voor het EU-mechanisme voor civiele bescherming en dringt erop aan de gezamenlijke medische en noodhulpteams te versterken en zo de Europese responscapaciteit in noodsituaties beter te consolideren; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat via het EUSF en de EAR snel middelen ter beschikking kunnen worden gesteld;
22. onderstreept dat het belangrijk is passende financiering toe te wijzen aan de activiteiten die zijn vastgelegd in de EU4Health-verordening; stelt vast dat de prijs van geneesmiddelen en gezondheidstechnologieën zeer bepalend is voor de mate waarin patiënten zich deze kunnen veroorloven; benadrukt dat de onbetaalbare prijs van geneesmiddelen een echte belemmering vormt voor behandeling en dringt aan op specifieke maatregelen om deze uitdagingen aan te pakken; pleit in dit verband voor een betere coördinatie op EU-niveau en de gezamenlijke inkoop van geneesmiddelen om de kosten te drukken; onderstreept het belang van de bestrijding van kinderziekten, en met name zeldzame kinderziekten; benadrukt in dat verband met name het belang van het kankerbestrijdingsplan; dringt aan op een ambitieuze begroting voor het cluster “Gezondheid” van Horizon Europa om ervoor te zorgen dat de EU doeltreffend kan reageren op toekomstige gezondheids crises, de gezondheidsstelsels te helpen versterken en de lichamelijke en geestelijke gezondheid van mensen te verbeteren door de gezondheidszorg betaalbaarder en toegankelijker te maken; stelt vast dat cardiovasculaire ziekte (CVD) nog altijd de voornaamste doodsoorzaak in de EU is; is van mening dat het aanpakken van CVD’s door middel van investeringen in acties die gericht zijn op gepersonaliseerde medische zorg en e-health cruciaal is omdat dit tot strengere normen inzake preventie en behandeling zal leiden, en alle burgers gelijke toegang tot gezondheidszorg zal bieden; onderstreept de noodzaak om de geneesmiddeltekorten te voorkomen waar sommige lidstaten de afgelopen jaren mee kampen; erkent dat de ongelijkheid op gezondheidsgebied moet worden verkleind om rechtvaardige zorg voor alle vrouwen te waarborgen, waaronder de toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg, en wijst erop dat het van essentieel belang is dat de gezondheid van vrouwen een beleids- en onderzoeksprioriteit blijft;
23. geeft aan dat het vaardighedentekort, de kennisvlucht en de mismatch tussen de behoeften van de markt enerzijds en het vaardighedenaanbod anderzijds moeten worden aangepakt, waarbij niet in het minst rekening moet worden gehouden met de situatie in verschillende EU-regio’s; is van oordeel dat de beroepsbevolking van de EU in de toekomst alleen concurrerend kan blijven indien de gebieden in kaart worden gebracht waarop er grote behoefte aan opleiding en herscholing is, met name ter bevordering van groene en digitale vaardigheden; benadrukt dat nadere investeringen nodig zijn om de onderwijsstelsels in de Unie te moderniseren, regelingen voor het stimuleren van talent op te zetten, en jonge ondernemers op weg te helpen; vindt dat versneld uitvoering moet worden gegeven aan het Europees Jaar van de Vaardigheden en de Europese

onderwijsruimte; verzoekt de Commissie op korte termijn uitvoering te geven aan de oplossingen die in het kader van het Europees Jaar van de Vaardigheden als essentieel zijn aangemerkt, met inbegrip van de EU-jongerentoets en een verbod op onbetaalde stages, en benadrukt daarbij dat beter met bedrijven moet worden samengewerkt; herinnert eraan dat het belangrijk is om naar aanleiding van de aanbevelingen die tijdens de Conferentie over de toekomst van Europa zijn goedgekeurd, een Europees onderwijsplan uit te werken en van voldoende middelen te voorzien om hoogwaardig onderwijs en de opleiding van onderwijzers te ondersteunen en om het percentage vroegtijdige schoolverlaters omlaag te brengen;

24. beklemtoont de meerwaarde van financieringsprogramma's op de gebieden democratie, rechten en waarden; wijst op het belang van de EU-begroting voor de bevordering van de Europese waarden als vastgelegd in artikel 2 VEU, cultuur en burgerrechten, het opbouwen van een veerkrachtige samenleving en het ondersteunen van kernbeginselen als democratie, de rechtsstaat, solidariteit, inclusiviteit, rechtvaardigheid, non-discriminatie en gelijkheid, waaronder gendergelijkheid; vindt dat de desbetreffende begrotingsonderdelen en -organen moeten worden versterkt om iets te doen aan de polarisatie, de opkomst van politiek extremisme en het geringe vertrouwen in instituties, alsook om de participerende democratie en de grondrechten te bevorderen en te voorkomen dat de democratie wordt uitgehold, de rechtsstaat afbrokkelt, de ruimte voor maatschappelijke organisaties die op dit gebied op lokaal, nationaal en EU-niveau werkzaam zijn, krimpt, en eurosceptis wordt geïnstrumentaliseerd; dringt erop aan voldoende EU-middelen beschikbaar te stellen voor het programma "Burgers, gelijkheid, rechten en waarden" (CERV-programma); wijst op het waardevolle werk dat is uitgevoerd in het kader van het onderdeel "Waarden van de Unie", waarmee rechtstreekse financiering wordt geboden aan maatschappelijke organisaties, alsook in het kader van de onderdelen Daphne en Gelijkheid en Rechten; herhaalt dat voldoende middelen ter beschikking moeten worden gesteld om gendergebaseerd geweld te bestrijden en ondersteuning te bieden voor het recht op en de toegang tot veilige seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten, organisaties die zich inzetten voor vrouwenrechten, alsook voor EU-initiatieven en -organen die gericht zijn op het aanpakken van discriminatie van vrouwen; verzoekt de Commissie de toegang tot het CERV-programma te vergemakkelijken, alsook om flexibiliteit te garanderen bij de procedure voor herverdeling van subsidies aan lokale en burgerinitiatieven door beheersautoriteiten in de lidstaten, teneinde ervoor te zorgen dat de financiering terecht komt bij organisaties die het nauwst met burgers samenwerken;
25. verzoekt de Commissie de steun van de Unie op te schroeven voor de bescherming van burgers, minderheden, religieuze gemeenschappen en openbare ruimten tegen terroristische dreigingen, radicalisering en terroristische online-inhoud te bestrijden en het toenemende aantal haatzaaiende uitlatingen en opkomend antisemitisme, moslimhaat en racisme in Europa en wereldwijd tegen te gaan;
26. wijst op de steeds grotere dreigingen en gevaren waaraan de Europese Unie wordt blootgesteld in de vorm van georganiseerde en gerichte desinformatiecampagnes door buitenlandse belanghebbenden; verzoekt om financiering voor Horizon Europa en de activiteiten van de Commissie en de EDEO om de grootschalige verspreiding van desinformatie tegen te gaan en doeltreffender tegenmaatregelen te ontwikkelen; verzoekt de Unie en de lidstaten om EU-middelen te gebruiken teneinde de

mediawijsheden van burgers te verbeteren; dringt aan op meer financiering om haatzaaiende uitlatingen en terroristische online-inhoud te bestrijden; benadrukt dat de persvrijheid en de mediapluriformiteit met toereikende middelen en in overeenstemming met de desbetreffende regelgeving moeten worden versterkt, en dat journalisten, waaronder onderzoeksjournalisten, alsook mensenrechtenverdedigers en leden van maatschappelijke organisaties die te maken krijgen met represailles, bijvoorbeeld in de vorm van strategische rechtszaken tegen publieke participatie (SLAPP's), ondersteuning moeten krijgen; dringt aan op voldoende steun voor de sector cultuur, waaronder die voor bevordering van de grensoverschrijdende terbeschikbaarstelling van Europese films, muziek en videospelletjes; dringt daarom aan op meer financiering voor het programma Creatief Europa;

Een begroting die strategische prioriteiten helpt verwezenlijken

27. benadrukt dat het belangrijk is om de strategische afhankelijkheid van de Unie in belangrijke sectoren te verminderen; is ingenomen met de nieuwe STEP-verordening, maar wijst erop dat de investeringsbehoeften van strategische industrieën om een structurele aanpak vragen, waarmee het makkelijker zou worden baanbrekende technologieën te identificeren, te ontwikkelen en op te schalen; betreurt het dat het huidige financieringsniveau van Horizon Europa in dat verband onvoldoende is en pleit voor meer financiering voor Horizon Europa en andere belangrijke EU-programma's op dit gebied, zoals InvestEU, om de doelstelling van open strategische autonomie te verwezenlijken; beschouwt de afhankelijkheid van de EU op het gebied van de grondstoffenbevoorrading een steeds grotere bron van zorg; verzoekt de EU meer te investeren haar open strategische autonomie door de opwekking van hernieuwbare energie te bespoedigen, de vergunningverleningsprocedures te versnellen, gebouwen koolstofvrij te maken en de toegang tot kritieke grondstoffen en de ontwikkeling van veerkrachtige waardeketens voor de industriële ecosystemen van de EU te waarborgen, met name op belangrijke gebieden zoals gezondheid en defensie; pleit voor voldoende financiering teneinde de voortdurende ontwikkeling van de huidige toonaangevende Europese programma's op ruimtegebied te waarborgen, met inbegrip van Copernicus, Galileo/Egnos, het Europese initiatief met betrekking tot satellietcommunicatie (Govsatcom) en omgevingsbewustzijn in de ruimte (SSA);
28. geeft aan dat de digitale transitie legio mogelijkheden biedt voor het verbeteren van de digitale infrastructuur en connectiviteit, en voor het ontwikkelen van digitale vaardigheden; wijst in dit verband op het belang van het programma Digitaal Europa en de Connecting Europe Facility (CEF-Digital), alsook het actieplan voor digitaal onderwijs; herhaalt dat er behoefte is aan een op leerkrachten en lerenden gericht educatief programma voor AI, coderen en robotica, te financieren met middelen van de relevante programma's; onderstreept dat de EU-begroting in passende steun moet voorzien voor het ethische en niet-discriminerende gebruik van AI, met name in de sectoren onderwijs en cultuur; herinnert eraan dat er door de EU gefinancierde programma's nodig zijn om te investeren in verbetering van de digitale geletterdheid in de samenleving en om de digitale kloof, waaronder de digitale kloof tussen mannen en vrouwen, op de gebieden onderwijs en een leven lang leren te dichten;
29. onderstreept dat de EU-begroting een centrale rol speelt bij het verwezenlijken van de Europese Green Deal en het aanpakken van de klimaatverandering door middel van een

verlaging van de uitstoot, het gebruik van meer hernieuwbare energie, het tot stand brengen van een circulaire economie, het beschermen van ecosystemen en het omkeren van de verontrustende tendens van biodiversiteitsverlies, en er tegelijk voor zorgt dat het concurrentievermogen wordt gewaarborgd en groene werkgelegenheid en groei in de EU worden gecreëerd; wijst erop dat het LIFE-programma een centrale rol speelt bij het verwezenlijken van de Europese Green Deal en het bereiken van de klimaatneutraliteitsdoelstelling van de Unie, in overeenstemming met de Europese klimaatwet en de Overeenkomst van Parijs; is uiterst bezorgd over de ernstige gevolgen van klimaatverandering, onder meer in de vorm van watertekorten;

30. onderstreept dat problemen met de energiezekerheid en hoge energieprijzen ervoor zorgen dat energiearmoede een cruciale kwestie zal zijn en een flinke uitdaging zal zijn voor de Europese bedrijven, met name kmo's; wijst er in dat verband op dat EU-investeringen met het oog op de lopende transitie naar klimaatneutraliteit, onder meer in energie-efficiëntie, onderzoek en innovatie op het gebied van duurzame, koolstofarme en koolstofvrije technologieën, moeten worden gestimuleerd, met name op gebieden waarmee de kosten van levensonderhoud voor huishoudens kunnen worden verlaagd, zoals verbetering van de energie-efficiëntie van gebouwen en de bredere toepassing van hernieuwbare energiebronnen; neemt nota van de enorme investeringen die nodig zijn om de vervoerssector koolstofvrij te maken en de aanhoudende stijging van de prijzen van bouwmaterialen en grondstoffen een halt toe te roepen; erkent de strategische waarde van de uitbreiding van het TEN-T naar het oostelijk nabuurschap en van betere connectiviteit met de strategische partners van de EU; wijst op het belang van het CEF-vervoersprogramma en de positieve rol die het speelt bij de verwezenlijking van de doelstellingen van de Green Deal en de transitie naar schone energie;
31. benadrukt dat de begroting voor 2025 moet worden afgestemd op de beleidsdoelstellingen en internationale verbintenissen van de Unie; wijst erop dat er niet-aflatende inspanningen moeten worden geleverd om de in het IIA vastgelegde doelstellingen voor de mainstreaming van klimaat en biodiversiteit in de begroting van de Unie te verwezenlijken als onderdeel van de bredere doelstelling om de Unie uiterlijk in 2050 klimaatneutraal te maken; verwijst naar de bepaling in het IIA dat moet worden gekeken naar relevante maatregelen die moeten worden genomen wanneer uit de periodieke inventarisatie blijkt dat er onvoldoende vooruitgang is geboekt bij het verwezenlijken van toepasselijke doelstellingen; maakt zich zorgen over de inschatting van de Commissie dat het streefcijfer van 10 % voor biodiversiteitsgerelateerde uitgaven in 2026 en 2027 hoogstwaarschijnlijk niet zal worden gehaald, alsook over het gebrek aan een duidelijk traject om de overeengekomen streefcijfers wel te halen; verzoekt de Commissie toezicht te houden op de toepassing van het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" en waar nodig noodzakelijke corrigerende maatregelen te treffen;
32. wijst op het belang van het Stedelijk Europa-initiatief en de financiering ervan, die passend is om alle doelstellingen te halen; pleit voor meer rechtstreekse financiering voor lokale autoriteiten om hun capaciteit en technische ondersteuning te versterken en de uitwisseling van goede gewoonten te bevorderen; dringt erop aan de middelen voor de desbetreffende agentschappen op te schroeven, zodat ze in verhouding staan tot de werklast die voortvloeit uit de agenda voor de Europese Green Deal, en met name het pakket "Fit for 55";

33. wijst op de essentiële bijdrage van landbouwers en vissers aan de samenleving; onderstreept daarom het enorme belang van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en het gemeenschappelijk visserijbeleid voor de voedselzekerheid en grotere autonomie van de EU op het vlak van de productie van hoogwaardig voedsel; wijst erop dat het GLB helpt een houdbaar en fatsoenlijk inkomen te waarborgen voor de landbouwers in de EU, en met name voor kleinschalige en jonge landbouwers; dringt aan op concrete maatregelen om tegemoet te komen aan de onderliggende oorzaken van het ongenoegen van landbouwers in heel de Unie, en verzoekt met name om op korte termijn middelen en maatregelen beschikbaar te stellen om de landbouwers te helpen de gevolgen van de inflatie, brandstofkosten, nieuwe productienormen en veranderingen op de wereldwijde voedselmarkt op te vangen; geeft aan dat met name nieuwe en jonge boeren moeten worden geholpen om de generationele vernieuwing te waarborgen, terwijl ook iets moet worden gedaan aan het tekort aan personeel en de vaardighedenkloof in de agrolevensmiddelenindustrie; wijst erop dat Europese landbouwers met veel problemen te kampen hebben, met name buitensporige bureaucratie en administratieve lasten, regels die elkaar steeds meer overlappen, tekorten en moeilijke arbeidsomstandigheden; benadrukt dat de gevolgen van de steeds frequentere en zwaardere overstromingen, droogtes en natuurbranden voor de sector beter moeten worden aangepakt door middel van specifieke ondersteunende maatregelen; pleit voor een passend inkomen voor iedereen die in de landbouw werkt; onderstreept dat er behoefte is aan passende ondersteuning voor onderzoek en innovatie, dat de arbeidsnormen moeten worden geëerbiedigd en dat er passende investeringen nodig zijn om alternatieve inkomstenbronnen aan te bieden en de transitie naar een duurzamer en betaalbaar voedselsysteem te vergemakkelijken, met name door middel van innovatie, waarbij het inkomen van landbouwers gevrijwaard blijft en wordt voorkomen dat Europese boeren worden blootgesteld aan oneerlijke concurrentie van ingevoerde producten die niet aan onze normen voldoen; verwacht dat tijdens de strategische dialoog over de toekomst van de landbouw aandacht zal worden besteed aan alle pertinente kwesties, waaronder preventie;
34. herhaalt dat alle programma's, beleidsmaatregelen en activiteiten van de EU zodanig moeten worden uitgevoerd dat gendergelijkheid bij de verwezenlijking van hun doelstellingen wordt bevorderd; is dat verband verheugd dat de Commissie werkt aan genderbudgettering en benadrukt dat ze haar methode voor gendertracking verder moet ontwikkelen om het gendereffect van de uitgaven van de Unie vast te stellen, zoals vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord; verzoekt de Commissie om de resultaten van deze methodologie te tonen met het oog op de begroting van 2025, samen met de systematische verzameling, rapportages en evaluatie van naar sekse uitgesplitste gegevens;

Een toekomstbestendige begroting voor een veranderende wereld

35. herhaalt dat er een migratie- en asielbeleid moet worden gevoerd dat gebaseerd is op solidariteit, gedeelde verantwoordelijkheid en eerbiediging van de mensenrechten, in overeenstemming met de waarden van de Unie en internationale verbintenissen; benadrukt dat het op doeltreffende, menselijke en eerlijke wijze beheren en beschermen van de buitengrenzen van de Unie essentieel is om de veiligheid van de EU te waarborgen en de vlotte en efficiënte uitvoering van het migratie- en asielbeleid van de Unie te garanderen, met name om de inwerkingtreding van het nieuwe migratie- en

asielpact voor te bereiden, zodat doeltreffende, veilige en menswaardige terugkeer- en overnameprocedures kunnen worden opgezet; benadrukt dat het Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF) en het instrument voor financiële steun voor grensbeheer en visumbeleid (BMVI) in dat verband een cruciale rol spelen; wijst op de noodzaak om het vrij verkeer van personen binnen de Unie te waarborgen; herinnert eraan dat Roemenië en Bulgarije in maart 2024 tot de Schengenzone zijn toegetreden en herhaalt dat het belangrijk is deze toetreding op zo kort mogelijke termijn te voltooien en operationeel in te vullen, onder meer met weg- en spoorverbindingen; zal zich ervoor beijveren dat hiervoor op de begroting 2025 zo veel mogelijk middelen worden opgenomen; is van oordeel dat de EU nauw met haar buurlanden en derde landen van herkomst en doorreis moet samenwerken om stabiele, duurzame en inclusieve ontwikkeling te stimuleren en de onderliggende oorzaken van migratie aan te pakken, zodat irreguliere migratie wordt voorkomen, kwetsbare mensen worden beschermd tegen netwerken van mensensmokkel en -handel en wordt voorkomen dat ze omkomen op zee; wijst in het bijzonder op de toenemende verantwoordelijkheden van de agentschappen die belast zijn met grensbewaking en -beheer en die de lidstaten helpen hun taken in het kader van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel uit te voeren en zich aan de grondrechten te houden; benadrukt dat adequate financiering, personeelswerving en opleidingen nodig zijn voor alle agentschappen die actief zijn op het gebied van veiligheid, justitie, rechtshandhaving, asiel en migratie, alsook grensbeheer, zodat zij hun mandaat kunnen uitvoeren; dringt erop aan bijzondere aandacht te besteden aan de zorgvuldige implementatie en het beheer van grootschalige IT-systemen van de EU vanwege de bijdrage die deze leveren aan de veiligheid in de Unie;

36. benadrukt dat het veiligheidsklimaat in de omgeving van de EU erg instabiel blijft; blijft grote nadruk leggen op de Europese veiligheids- en defensievermogens om beter te kunnen reageren op de huidige ongekende geopolitieke uitdagingen; meent dat de EU-begroting van groot belang is met het oog op een gemeenschappelijke defensiestrategie van de EU en de nauwere veiligheids- en defensiesamenwerking tussen de lidstaten; spreekt zich in deze context uit voor de versterking van de meest succesvolle en relevante EU-programma's, zoals het Europees Defensiefonds, en de EU-agentschappen, om de Europese soevereiniteit te bevorderen; wenst de synergieën en efficiëntie van EU-investeringen op het gebied van defensie te beklemtonen, met name op het gebied van militaire mobiliteit, bescherming en de interoperabiliteit van infrastructuur; onderstreept dat kwesties als desinformatie, wat een toenemende politieke en veiligheidsuitdaging vormt, met name na de Russische oorlog tegen Oekraïne, aan de orde moeten worden gesteld, alsook cybercriminaliteit en georganiseerde misdaad met een grensoverschrijdend karakter;
37. veroordeelt nogmaals de Russische oorlog tegen Oekraïne en benadrukt dat daardoor opnieuw een oorlog woedt in het nabuurschap van de Europese Unie, hetgeen toeleveringsketens, de handel en economische betrekkingen heeft verstoord; herhaalt dat Oekraïne op zijn volledige steun kan rekenen bij zijn strijd voor vrijheid en democratie; betreurt het vreselijke verlies van levens, het lijden van het Oekraïense volk, en de aanzienlijke economische en sociale gevolgen voor het Europese volk die worden veroorzaakt door de niet-uitgelokte en niet te rechtvaardigen aanvalsoorlog van Rusland; is van oordeel dat de begroting 2025 bij moet dragen aan het dempen van de gevolgen van de crisis op het gebied van de kosten van levensonderhoud en inflatie;

herhaalt dat sommige lidstaten, in het bijzonder frontlijnstaten, en kwetsbare economische sectoren onverminderd zwaar worden blootgesteld aan de gevolgen van de Russische aanval op Oekraïne en ondersteuning nodig hebben op gebieden zoals landbouw en infrastructuur, maar ook militaire mobiliteit in de geest van EU-solidariteit;

38. zegt toe Oekraïne te zullen blijven helpen en steunen, in concreto middels de voorgestelde Oekraïne-faciliteit, in het kader waarvan steun zal worden gegeven in de vorm van subsidies en leningen voor het herstel en de wederopbouw van Oekraïne, macrofinanciële bijstand, institutionele, sociale, economische en ecologische opwaartse convergentie en overheidsinvesteringen, en voor begeleiding van het land op weg naar EU-toetreding; benadrukt dat het nodig en mogelijk is de steun voor Oekraïne en de wederopbouwinspanningen te combineren met een constructief pretoetredingsproces dat inzet op hervormingen en een progressieve beweging in de richting van het EU-acquis; wijst erop dat de humanitaire hulp aan Oekraïne geen onderdeel van de faciliteit vormt en benadrukt daarom dat in de begroting voor 2025 in voldoende middelen voor humanitaire hulp moet worden voorzien;
39. vindt steun voor de landen van de Westelijke Balkan met het oog op de uitbreiding van de EU onverminderd belangrijk en is ingenomen met het nieuwe groeiplan voor de Westelijke Balkan van de Commissie, dat een goede stap is om de landen van de Westelijke Balkan verder te ondersteunen in hun economische convergentie met de interne markt van de EU; beklemtoont dat het belangrijk is kandidaat-lidstaten blijvend steun te bieden bij het uitvoeren van de noodzakelijke hervormingen in het kader van hun toetreding, met name wat betreft de rechtsstaat, corruptiebestrijding en democratie, en bij het vergroten van hun veerkracht en het voorkomen en bestrijden van hybride bedreigingen;
40. is ingenomen met het besluit om Oekraïne en de Republiek Moldavië de status van kandidaat-lidstaat toe te kennen en benadrukt dat de nodige middelen moeten worden ingezet om hun toetredingsproces te ondersteunen; benadrukt dat de toewijzing voor het instrument voor pretoetredingssteun (IPA III) en de relevante begrotingsonderdelen voor het NDICI – Europa in de wereld in 2025 als katalysator moeten fungeren wat de samenwerking met Moldavië en Georgië betreft, in overeenstemming met de overeenkomst over de herziening van het MFK;
41. onderstreept dat het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking (NDICI) – Europa in de wereld van vitaal belang is voor de positie van de Unie als toonaangevende wereldmacht en haar in staat stelt overal ter wereld de rol van vreedzame, stabiliserende mogendheid te vervullen en daarbij haar geopolitieke belangen in de wereld beter te behartigen; wijst er met klem op dat de financiële middelen van dit instrument opgebruikt zijn en dat er dringend aanvullende financiering moet worden vrijgemaakt;
42. wijst er daarnaast op dat het NDICI van belang is om steun te bieden bij wereldwijde problemen, om mensenrechten, vrijheden en democratie te bevorderen en om de capaciteit van maatschappelijke organisaties te vergroten en de internationale toezeggingen van de EU op het gebied van klimaat en biodiversiteit in te lossen, binnen een omvattend monitoring- en controlesysteem;

43. benadrukt dat het belangrijk is meer middelen toe te kennen aan de begrotingsonderdelen voor het zuidelijke en oostelijke nabuurschap teneinde politieke, economische en sociale hervormingen in de regio's te ondersteunen, hulp te bieden aan vluchtelingen, in het bijzonder middels continue, aangevulde en voorspelbare financiering voor de relevante actoren en agentschappen, die in verhouding staat tot wat nodig is om de mensen ter plaatse te bereiken door middel van een omzichtig verdelingsmechanisme dat volledig strookt met de EU-regels ter voorkoming van het illegale gebruik van Europese middelen;
44. herinnert eraan dat de humanitaire hulp van de EU voor burgers in grote nood onontbeerlijk is en bijdraagt aan het tot stand brengen van stabiliteit en vrede in de regio's in kwestie, en dat de verlening van dringend benodigde basisdiensten en humanitaire bijstand, vergezeld van de gebruikelijke screening- en monitoringprocedures, gewaarborgd moet worden en niet mag worden verhinderd, in overeenstemming met internationale rechterlijke uitspraken; verwacht dat de behoefte aan financiële middelen voor humanitaire hulp als gevolg van oorlogen, toenemende geopolitieke instabiliteit, aanhoudende extreme armoede en steeds vaker voorkomende natuurrampen verder zal toenemen; is op basis van deze veronderstellingen van oordeel dat de EU haar humanitaire hulp aanzienlijk zal moeten opschroeven om in te kunnen spelen op de grotere behoeften ter plaatse, met name van de mensen in nood in het Midden-Oosten;
45. herhaalt dat het de wrede terreuraanslagen van Hamas tegen Israël en de Israëlische bevolking van 7 oktober ondubbelzinnig veroordeelt en drukt zijn grote verdriet uit over de onschuldige slachtoffers die aan beide kanten zijn gevallen; benadrukt dat er met de begroting van de Unie nog steeds steun moet worden verleend aan de opbouw van vrede en stabiliteit in de regio, de bestrijding van haat, politiek extremisme en fundamentalisme en de bevordering van de mensenrechten;
46. herinnert aan zijn resolutie van 18 januari 2024, waarin de nadruk wordt gelegd op de rol van de Organisatie van de Verenigde Naties voor hulpverlening aan Palestijnse vluchtelingen in het Nabije Oosten (UNRWA), die momenteel meer dan een miljoen intern ontheemden onderdak biedt en het belangrijkste platform is geworden voor humanitaire bijstand aan de bevolking van de Gazastrook, die te kampen heeft met steeds slechtere humanitaire omstandigheden, waaronder een tekort aan onderdak, schoon water, voedsel en medische bijstand; wijst daarom nogmaals op het belang van aanhoudende en voorspelbare EU-financiering; is ingenomen met het feit dat de VN onverwijld een onderzoek hebben ingesteld naar aanleiding van de ernstige beschuldigingen met betrekking tot personen die deel uitmaakten van het personeel van de UNRWA en die naar verluidt betrokken waren bij de terroristische aanslagen tegen Israël van 7 oktober, en is tevreden over de verstrekte informatie en de snelle maatregelen die de organisatie heeft genomen, met name om de bestaande contracten onmiddellijk te beëindigen; neemt akte van de oproep van de Commissie om een externe controle uit te voeren waarbij de pijlerbeoordeling van de VN-controlesystemen waarover de UNRWA overeenstemming heeft bereikt, wordt herzien; is voorstander van de controle- en monitoringsystemen die de Commissie toepast en herinnert eraan dat begunstigen van EU-middelen de regels en waarborgen van de EU alsook het internationale recht moeten respecteren; is in dat verband verheugd dat de Commissie in haar evaluatie van de EU-hulp aan Palestina, besluit dat de controles en de bestaande en

doeltreffende waarborgen goed werken en dat er geen bewijs is gevonden dat geld voor onbedoelde doeleinden is misbruikt, en is ingenomen met de risicobeoordeling en de bijbehorende aanvullende maatregelen;

Versterking van de uitvoering van programma's

47. herinnert eraan dat het Parlement het cohesiebeleid ten volle steunt, aangezien dat beleid bijdraagt tot eerlijke, inclusieve en duurzame groei en ontwikkeling, de economische en sociale convergentie tussen de lidstaten en hun regio's bevordert, de groene en digitale transitie ondersteunt en innovatie en werkgelegenheid stimuleert, waardoor het cohesiebeleid helpt de beleidsprioriteiten van de EU te verwezenlijken en de EU-economie te stimuleren; geeft eens te meer aan dat het ervan overtuigd is dat de doelstellingen van het cohesiebeleid alleen kunnen worden verwezenlijkt indien de vertragingen bij de uitvoering van de programma's met spoed krachtig worden aangepakt; is van oordeel dat die aanpak voor snellere absorptie en uitvoering ook de meest doeltreffende manier zou zijn om de meerwaarde van de besteding van EU-middelen voor de mensen in de Unie zichtbaar en tastbaar te maken; wijst erop dat er aanvullende technische bijstand nodig is om het absorptievermogen van de lidstaten verder te bevorderen;
48. benadrukt dat de begrotingsmiddelen van de EU ten goede moeten komen aan de EU-burgers en kmo's; wijst erop dat de vereenvoudiging van administratieve procedures, gebruiksvriendelijke en omvattende websites en portalen, de vermindering van de bureaucratie en de oprichting van centrale loketten essentieel zijn om EU-programma's toegankelijker te maken voor lokale en regionale autoriteiten, maatschappelijke organisaties, jonge ondernemers en kmo's;
49. verzoekt de lidstaten en de Commissie met klem de uitvoering van operationele programma's onder gedeeld beheer te versnellen en zorg te dragen voor een snelle uitvoering van de begroting, met name van de cohesiefondsmiddelen; stelt vast dat de middelen die in de periode 2014-2020 voor programma's beschikbaar waren maar ongebruikt zijn gebleven, terug moeten worden gegeven aan lidstaten teneinde de regionale verschillen te blijven verkleinen; dringt aan op een snelle implementatie van de herstel- en veerkrachtplannen, aangevuld met een beoordeling door de Commissie van het uitvoeringsproces, de problemen en de resultaten; maakt zich er zorgen over dat een achterblijvende uitvoering, tenzij snel verholpen, in een betalingscrisis zou kunnen uitmonden, d.w.z. een mismatch tussen betalingsbehoeften en beschikbare ruimte onder de betalingsplafonds van het MFK in 2026 en 2027;
50. is van mening dat passende zorgvuldigheid, verantwoordingsplicht en eerbiediging van de waarden van de Unie van toepassing moeten zijn op alle begunstigden van EU-middelen en uitvoerende partners, met als doel de financiële belangen van de EU te beschermen en ongepaste inmenging te voorkomen; wijst eens te meer op het belang van doeltreffende en degelijke monitoring- en controleorganen die misdrijven tegen de financiële belangen van de EU opsporen, onderzoeken, vervolgen en voor het gerecht brengen, aangezien het geld dat besteed wordt aan corruptiebestrijding de EU netto enorme bedragen oplevert; is dan ook van mening dat deze organen naar behoren moeten worden gefinancierd en van voldoende personeel moeten worden voorzien om hun taken zo doeltreffend mogelijk te kunnen verrichten; onderstreept in dezelfde geest

dat adequaat EU-toezicht noodzakelijk is om ervoor te zorgen dat de financiële sector ten dienste staat van burgers en consumenten; dringt erop aan dat, gezien het belang van een gezonde, inclusieve en veerkrachtige financiële sector, de middelen voor de Europese financiële toezichthoudende autoriteiten en agentschappen die belast zijn met toezichttaken of het opstellen van technische reguleringsnormen in dat verband, in verhouding staan tot alle nieuwe regelgevingstaken die de verwezenlijking van deze beleidsdoelstellingen met zich meebrengt;

51. dringt er bij alle betrokken actoren op aan de uitvoering van projecten en de absorptie van beschikbare financiële middelen te versnellen en daarmee de abnormale hoeveelheid nog betaalbaar te stellen vastleggingen (RAL) te verkleinen; is van oordeel dat 2024 en 2025 moeten worden gebruikt om in kaart te brengen welke de eventuele knelpunten zijn die een doeltreffender uitvoering in de weg staan, deze te elimineren; dringt aan op voldoende begrotingsmiddelen om de uitvoering van programma's te versnellen door middel van de opbouw van bijkomende capaciteit en technische bijstand voor de lidstaten, met name die welke te maken hebben met toegenomen absorptieproblemen, onder meer voor middelen uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit, alsook maatregelen ter versnelling van billijke, concurrerende en doeltreffende aanbestedingen en inschrijvingsprocedures;
  52. onderstreept het belang van effectieve communicatie over en de zichtbaarheid van het EU-beleid en de programma's van de EU om meer bewustzijn te creëren over de toegevoegde waarde van de EU voor burgers, bedrijven en partners; pleit in dit verband voor de toewijzing van passende middelen;
  53. wijst erop dat een goede uitvoering van degelijk ontworpen programma's alleen mogelijk is met de ondersteuning van vakbekwame bestuursdiensten; beklemtoont dat de organen en gedecentraliseerde agentschappen essentieel werk verrichten, en vindt dat hen voldoende personele middelen en toereikende hulpbronnen ter beschikking moeten worden gesteld om hun taken uit te kunnen voeren; benadrukt dat hun taken aan evolutie onderhevig zijn in lijn met de beleidsprioriteiten, zoals de groene en digitale transitie, en benadrukt dat nieuwe verantwoordelijkheden, alsook de uitbreiding van hun mandaat, op evenredige wijze gepaard moeten gaan met nieuwe middelen;
-
- ◦
54. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de Europese Rekenkamer.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het verslag voorafgaand aan de goedkeuring ervan in de commissie input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
Europol - Edoardo Boggio, Liaison Officer in Brussels
European Public Prosecutor Office - Titus Poenaru, Counsellor for Interinstitutional Relations
Special Olympics - Christo Velkov, Vice President Strategic Development
European Trade Union Confederation - Esther Lynch, General Secretary

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

24.1.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE BUITENLANDSE ZAKEN

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie

Betreft: Advies inzake richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III
(2023/2220(BUI))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie buitenlandse zaken ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 28 november 2023 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie buitenlandse zaken heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 23 januari 2024 onderzocht¹. Tijdens die vergadering heeft zij besloten de bevoegde Begrotingscommissie te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen.

Hoogachtend,

David McAllister

---

¹ Bij de stemming waren aanwezig: David McAllister (voorzitter), Željana Zovko (ondervoorzitter), Alexander Alexandrov Yordanov, Attila Ara-Kovács, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Adam Bielan, Theresa Bielowski, Krzysztof Brejza, Reinhard Bütikofer, Włodzimierz Cimoszewicz, Özlem Demirel, Anna Fotyga, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Christophe Grudler, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Arba Kokalari, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Georgios Kyrtos, Ilhan Kyuchyuk, Jean-Lin Lacapelle, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Antonio López-Istúriz White, Karsten Lucke, Thierry Mariani, Erik Marquardt, Vangelis Meimarakis, Alessandra Moretti, Javier Nart, Matjaž Nemeč, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Thijs Reuten, Bert-Jan Ruissen, Christian Sagartz, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos Mounir Satouri, Jordi Solé, Tineke Strik, Dominik Tarczyński, Hermann Tertsch, Viola von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Mick Wallace, Isabel Wiseler-Lima, Tomáš Zdechovský, Bernhard Zimniok

SUGGESTIES

1. merkt op dat de meeste uitgaven voor extern optreden plaatsvinden in het kader van het Instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld (NDICI – Europa in de wereld) en het instrument voor pretoetredingssteun (IPA III); wijst er nogmaals op dat de financiering dringend moet worden verhoogd, met name in crisisregio's waar de behoeften het grootst zijn; herhaalt daarom zijn oproep om rubriek 6 aanzienlijk te verhogen om de verschillende uitdagingen in het nabuurschap aan te pakken, te investeren in partnerschappen en de geopolitieke positie van de EU te versterken; betreurt dat de herziening van het MFK nog niet is afgerond, en acht dit onaanvaardbaar; onderstreept dat het van vitaal belang is ervoor te zorgen dat de communicatie van de EU-instellingen met betrekking tot de door de Unie verstrekte middelen krachtiger, eenvormiger en samenhangender wordt;
2. benadrukt dat verdere inspanningen nodig zijn om de onmiddellijke financieringsbehoeften van Oekraïne te financieren, na de niet-uitgelokte en ongerechtvaardigde aanvalsoorlog van Rusland; juicht het daarom toe dat er voor de faciliteit voor Oekraïne een totaalbedrag van maximaal 50 miljard EUR voor de periode 2024-2027 is voorzien, en dringt er bij de Europese Raad op aan hierover tot een akkoord te komen;
3. benadrukt nogmaals dat in 2025 een passend niveau van financiering voor het Zuidelijk Nabuurschap moet worden gehandhaafd om politieke, economische en sociale hervormingen in de regio te ondersteunen; benadrukt dat de humanitaire hulp aan Palestijnse burgers in de Gazastrook dringend aanzienlijk moet worden verhoogd vanwege de humanitaire crisis die zich ontvouwt, in combinatie met een zorgvuldig mechanisme voor distributie van deze hulp, dat volledig aansluit bij de prioriteiten van de EU om crimineel gebruik van Europese fondsen te voorkomen;
4. dringt aan op het verlenen van continue en duurzame financiële en administratieve steun aan de toetredingslanden; wijst nogmaals op de noodzaak om de bestaande toetredingsinstrumenten, de financiering ervan en de voorwaarden te verbeteren met een beter monitoringmechanisme op alle gebieden, zoals in recente evaluatieverslagen van de EU wordt benadrukt, teneinde de hervormingen van de begunstigden en de duurzame stapsgewijze vooruitgang op weg naar het EU-lidmaatschap te versnellen door een betere naleving van de EU-normen, waarbij de nodige aandacht wordt besteed aan de hervormingen van de rechtsstaat, met het oog op een vlottere toetreding; dringt in dit verband aan op een tussentijdse herziening van het IPA III, waarbij de toetredingssteun voor de Westelijke Balkan wordt verhoogd en Moldavië en Oekraïne worden opgenomen in de lijst van begunstigden ervan;
5. benadrukt dat DG NEAR en de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) voldoende financiële en personele middelen moeten krijgen om de vrede, welvaart, veiligheid en de waarden en belangen van de EU in haar nabuurschap en wereldwijd te bevorderen, met inachtneming van hun eigen verplichtingen inzake een coherente vertegenwoordiging en een efficiënt gebruik van middelen; herinnert eraan dat de administratieve uitgaven van DG NEAR en de EDEO onder rubriek 7 moeten vallen.

25.1.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake de richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III
(2023/2220(BUI))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie ontwikkelingssamenwerking ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 28 november 2023 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie ontwikkelingssamenwerking heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 24 januari 2024 onderzocht. Tijdens die vergadering¹ heeft zij besloten de bevoegde Begrotingscommissie te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen.

Hoogachtend,

Tomas Tobé

---

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: Pierrette Herzberger-Fofana (eerste ondervoorzitter), Mercedes Bresso (tweede ondervoorzitter), Stéphane Bijoux (derde ondervoorzitter), Erik Marquardt (vierde ondervoorzitter), Alessandra Basso, Hildegard Bentele, Dominique Bilde, Catherine Chabaud, Christophe Clergeau, Antoni Comín i Oliveres, Mónica Silvana González, György Hölvényi, Rasa Juknevičienė, Beata Kempa, Karsten Lucke, Janina Ochojska, Eleni Stavrou, Riho Terras (vervang Christian Sagartz overeenkomstig artikel 209, lid 7, van het Reglement), Miguel Urbán Crespo, Bernhard Zimniok and Carlos Zorrinho.

SUGGESTIES

De gevolgen van de herziening van het MFK voor de begroting 2025

1. dringt er andermaal op aan dat de EU wordt voorzien van de middelen die zij nodig heeft om relevant te blijven in een alsmaar complexer wordende geopolitieke context en haar ambities en internationale verbintenissen in het kader van de Europese consensus inzake ontwikkeling, de SDG's en de Overeenkomst van Parijs waar te maken;
2. vreest daarom dat de aanpak door de lidstaten van de herziening van het MFK, zoals uiteengezet in het onderhandelingskader voor het MFK, dat op 15 december 2023 door de voorzitter van de Europese Raad werd voorgelegd, zal leiden tot een begroting voor 2025 die de EU niet in staat stelt haar positieve impact op het wereldtoneel te waarborgen, haar geopolitieke invloed te vergroten, te beantwoorden aan de verwachtingen van partnerlanden, haar status als betrouwbare bondgenoot op het gebied van ontwikkelingssamenwerking te versterken en tegemoet te komen aan de ongekende wereldwijde humanitaire behoeften; is verontrust over het feit dat deze herziening zal leiden tot de herschikking van begrotingsonderdelen die de samenwerking met het Globale Zuiden ondersteunen; geeft andermaal aan bezorgd te zijn over het feit dat de EU invloed en zichtbaarheid verliest aan een alternatief aanbod uit China en Rusland;
3. herinnert eraan dat het Parlement consequent heeft gepleit voor voldoende EU-capaciteit om acute mondiale uitdagingen aan te pakken en tevens consequent heeft verzocht om meer middelen voor extern optreden in het kader van rubriek 6, "Nabuurship en internationaal beleid", en in zijn resolutie van 12 december 2023 over de uitvoering van het instrument voor nabuurschapsbeleid, ontwikkeling en internationale samenwerking – Europa in de wereld heeft benadrukt dat de tussentijdse herziening van het MFK in 2024 er in geen geval toe mag leiden dat voor het instrument uitgetrokken middelen worden verlaagd of tussen de thematische en geografische langetermijnprogramma's worden herschikt; wijst erop dat in de verordening inzake NDICI – Europa in de wereld onder meer is bepaald dat "de financiële middelen die worden beoogd voor de geografische programma's voor nabuurschap en Afrika bezuiden de Sahara [...] alleen [mogen] worden verhoogd, gezien de bijzondere prioriteit die de Unie aan die regio's toekent";
4. herinnert aan de politieke toezegging in verband met de opname van het Europees Ontwikkelingsfonds in de begroting, wat betreft flexibiliteit, voorspelbaarheid en overdrachten, en vreest dat deze toezegging zal worden tenietgedaan door de herschikkingen tussen begrotingsonderdelen, zoals beoogd in de aanpak van de Raad voor de herziening van het MFK;
5. herinnert eraan dat de EU en de lidstaten zich ertoe hebben verbonden hun officiële ontwikkelingshulp uiterlijk in 2030 te verhogen tot 0,7 % van het bni, en vraagt de Commissie en de lidstaten deze verbintenis in de begroting voor 2025 en bij de herziening van het MFK na te leven; merkt op dat de lidstaten die na 2002 tot de EU zijn toegetreden, zich ertoe hebben verbonden ernaar te streven hun officiële ontwikkelingshulp/bni te verhogen tot 0,33 %; is ingenomen met de inspanningen die deze en andere lidstaten tot dusver hebben geleverd om hun uitgaven voor officiële

ontwikkelingshulp geleidelijk op te schalen; moedigt deze landen aan verder te gaan op de ingeslagen weg;

6. brengt in herinnering dat de doelstelling voor biodiversiteitsuitgaven voor de jaren 2026 en 2027 is vastgesteld op 10 % en dat de doelstelling voor klimaatuitgaven in het huidige MFK is vastgesteld op 30 %; herinnert er bovendien aan dat de EU haar internationale financiële verplichtingen in het kader van de VN en haar toezeggingen met betrekking tot het verlies- en schadefonds moet nakomen;
7. bevestigt andermaal de in het NDICI – Europa in de wereld vastgelegde verbintenis om de onderliggende oorzaken van irreguliere migratie en gedwongen ontheemding aan te pakken; is van mening dat de verbintenis in het kader van het instrument om, onverminderd onvoorziene omstandigheden, een indicatieve 10 % van de financiële middelen van het instrument te besteden aan acties ter ondersteuning van het beheer en de governance van migratie en gedwongen ontheemding binnen de doelstellingen van het instrument, moet worden nagekomen en dat deze clausule niet mag worden gewijzigd; merkt niettemin op dat 14 % van de in 2021 vastgelegde middelen heeft bijgedragen tot de doelstelling voor migratie-uitgaven; verwacht regelmatig substantiële updates te ontvangen over de stand van zaken;
8. vraagt de Commissie in het licht van het bovenstaande om een duidelijke analyse met gedetailleerde uitsplitsingen van de gevolgen van de herziening van het MFK voor de resterende financiële programmering in het kader van rubriek 6;

Toenemende humanitaire behoeften vs. krimpende EU-capaciteit

9. wijst erop dat de humanitaire behoeften de afgelopen jaren dramatisch zijn toegenomen als gevolg van crises en natuurrampen wereldwijd, die de ongelijkheid aanzienlijk doen toenemen en mondiale overloopeffecten hebben, en dat humanitaire hulp bijgevolg nog steeds een van de instrumenten in het kader van het externe optreden van de EU is die het meest onder druk staan, en voortdurend afhankelijk is van ad-hocverhogingen van de begroting;
10. is daarom verontrust over het voorstel om de reserve voor solidariteit en noodhulp (SEAR) op te splitsen op een wijze die alleen ten goede komt aan de reserve voor Europese solidariteit (EUSF) en die de middelen voor humanitaire hulp verlaagt door mogelijke verhogingen van SEAR voor het instrument voor humanitaire hulp (HUMA) aanzienlijk in te perken, wat zou leiden tot een verlaging van de middelen voor HUMA met ongeveer 15 % ten opzichte van het gemiddelde van 2021-2023;
11. wijst erop dat de humanitaire behoeften nog nooit zo groot zijn geweest¹, aangezien de werkelijke behoeften de oorspronkelijke toewijzingen voor humanitaire hulp voor de periode 2024-2027 volgens ramingen van de Commissie met 7,9 miljard EUR overstijgen en de financiering voor humanitaire hulp uit Team Europa is verlaagd van 45 % (2019) naar 30 % (2022) van de wereldwijde humanitaire respons; brengt in herinnering dat vrouwen, kinderen, ouderen en personen met een handicap bijzonder kwetsbare groepen zijn die het zwaarst onder beperkte toegang tot humanitaire hulp

---

¹ Volgens de VN hebben momenteel 363 miljoen mensen humanitaire hulp nodig; dat is ongeveer 150 % meer dan in 2019 en 32 % meer dan begin 2022.

lijden;

12. verzoekt de Raad zijn conclusies van mei 2022 over het dichten van de financieringskloof op het gebied van humanitaire hulp na te leven en beklemtoont voorts, met het oog op het gebrek aan reserves, dat de middelen die in de jaarlijkse begroting van de EU voor 2025 zijn uitgetrokken voor HUMA, moeten worden verhoogd; onderstreept bovendien dat er dringend meer inspanningen moeten worden geleverd om meer middelen voor humanitaire acties te vergaren, en dat daarbij gebruik moet worden gemaakt van de middelen van bestaande, nieuwe en potentiële donoren, de particuliere sector en andere belanghebbenden;

Uitputting van de buffer en geen flexibiliteit om in te spelen op onverwachte behoeften

13. is bezorgd over de vroegtijdige uitputting van de buffer voor nieuwe uitdagingen en prioriteiten van het NDICI – Europa in de wereld, waarvan in maart 2023 al 80 % was gebruikt of toegewezen; merkt op dat deze trend alleen maar is verergerd met het onderhandelingskader voor de herziening van het MFK van 15 december 2023; merkt op dat dit afbreuk doet aan de logica van de buffer, die bedoeld is als flexibele reserve om in te spelen op onverwachte behoeften, alsook aan de politieke toezegging in verband met de opname van het Europees Ontwikkelingsfonds in de begroting, en vreest, met het oog op de Overeenkomst van Samoa met de ACS-landen, dat de geloofwaardigheid van de EU in het gedrang zou kunnen komen;
14. betuigt andermaal zijn onwrikbare steun aan Oekraïne op alle gebieden, waaronder humanitaire hulp, herstel, wederopbouw en modernisering, in het licht van de aanhoudende aanvalsoorlog van Rusland; benadrukt evenwel dat deze steun niet ten koste mag gaan van het Globale Zuiden; merkt op dat de financiering van bijstand aan Oekraïne door middelen uit de buffer beschikbaar te stellen in plaats van het daarvoor bestemde begrotingsinstrument te gebruiken, de buffer grotendeels heeft uitgeput, waardoor het NDICI – Europa in de wereld slechts in beperkte mate zal kunnen worden ingezet om op onvoorziene uitdagingen te reageren; is ingenomen met het voorstel van de Commissie tot instelling van de faciliteit voor Oekraïne, die moet zorgen voor duurzame langetermijnfinanciering voor Oekraïne zonder dat het instrument daarbij zijn vermogen verliest om aan toekomstige uitdagingen het hoofd te bieden;
15. vreest dat de flexibiliteit en reserves van rubriek 6 al vóór de herziening van het MFK in aanzienlijke mate zijn benut en beschikbaar zijn gesteld, waardoor in de begroting voor 2025 zeer weinig middelen overblijven om op nieuwe uitdagingen te reageren of nieuwe investeringen of toezeggingen te doen met betrekking tot gemeenschappelijke mondiale goederen; wijst erop dat de Commissie heeft geconstateerd dat er niet veel herschikkingsmogelijkheden zijn, aangezien het NDICI – Europa in de wereld tussen 2025 en 2027 ernstig wordt beperkt door de dalende trend wat betreft de financiële programmering en verdere herschikkingen gevolgen zouden hebben voor de bilaterale samenwerking met partnerlanden;
16. waarschuwt dat uit renteprognoses voor NextGenerationEU blijkt dat de speciale instrumenten zonder een herziening van het MFK vanaf 2025 niet meer flexibel zullen zijn; merkt op dat dit, samen met de uitputting van de buffer, de capaciteit van de EU op het gebied van extern optreden en humanitaire hulp beperkt.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

De rapporteur verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van entiteiten of personen die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moeten worden vermeld.

15.2.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE BEGROTINGSCONTROLE

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake de algemene richtsnoeren voor de voorbereiding voor de begroting 2025, Afdeling III – Commissie (2023/2220(BUI))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie begrotingscontrole ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 23 januari 2024 hebben de coördinatoren besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie begrotingscontrole heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 22 februari 2024 behandeld. Tijdens die vergadering besloot zij de bevoegde Begrotingscommissie te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. herinnert aan dat het sterk hecht aan de fundamentele waarden en vrijheden die zijn verankerd in het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU); moedigt de Commissie aan te blijven werken aan genderbudgettering en haar nieuwe methode om het gendereffect van de uitgaven van de Unie te meten;
2. benadrukt dat een degelijke en tijdige uitvoering van de begroting bijdraagt tot een efficiëntere en effectievere aanpak van de behoeften en uitdagingen waarmee de Unie en haar burgers op verschillende beleidsterreinen worden geconfronteerd; waarschuwt dat de uitvoering van de begroting onder tijdsdruk tot een toename van fouten en onregelmatigheden kan leiden;
3. herinnert aan de cruciale rol die de begroting van de Unie in 2022 heeft gespeeld bij het aanpakken van verschillende onvoorziene crises, en dat als gevolg daarvan alle beschikbare flexibiliteitsmaatregelen in de EU-begroting voor 2022 zijn gebruikt; benadrukt dat er behoefte is aan flexibiliteit in de EU-begroting voor 2025 om in te spelen op mogelijke nieuwe omstandigheden waarin EU-optreden noodzakelijk is;
4. benadrukt dat de EU-begroting moet worden beschermd tegen misbruik, met name fraude en corruptie, en verzoekt de Commissie waakzaam en proactief te blijven in de huidige en toekomstige gevallen waarin het gebrek aan eerbiediging van de waarden van de Unie en de rechtsstaat de financiële belangen van de Unie schaadt of dreigt te schaden, en daarbij daadkrachtig gebruik te maken van alle instrumenten die zij tot haar beschikking heeft, met name het conditionaliteitsmechanisme; benadrukt dat er

voldoende middelen moeten worden uitgetrokken en dat de rol van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), het Europees Openbaar Ministerie (EOM), het Agentschap van de Europese Unie voor justitiële samenwerking in strafzaken (Eurojust) en het Agentschap van de Europese Unie voor samenwerking op het gebied van rechtshandhaving (Europol) bij de bestrijding van fraude en corruptie moet worden versterkt; onderstreept voorts hoe belangrijk het is dat er een nieuwe Europese Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering (AMLA) wordt opgericht, aangezien die bevoegd zal zijn om sancties en boeten op te leggen; benadrukt dat het belangrijk is de autoriteit voldoende middelen ter beschikking te stellen om haar mandaat naar behoren te kunnen vervullen;

5. is bezorgd over het feit dat de totale nog te betalen vastleggingen eind 2022 het recordbedrag van 450 miljard EUR bereikten (2021: 341,6 miljard); merkt op dat de nog te betalen vastleggingen in 2023 net onder de geraamde 460 miljard EUR zijn gebleven en na 2024, naarmate de afsluiting van NGEU nadert, naar verwachting zullen dalen; herinnert eraan dat de terugbetaling van de financieringskosten van het EU-herstelinstrument een verplichting voor de Unie is en dat de kosten daarvan afhangen van zowel de marktschommelingen in obligatierendementen als het tempo van de uitbetalingen in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, en dat de kosten dus inherent onvoorspelbaar zijn; benadrukt dat deze situatie risico's met zich meebrengt voor overeengekomen beleidsmaatregelen en programma's van de EU en voor het vermogen van de begroting om in te spelen op nieuwe behoeften; dringt erop aan dat de Commissie de begrotingsautoriteiten tijdig gedetailleerde informatie over de financieringskosten verstrekt;
6. herinnert eraan dat het belangrijk is de eigen middelen van de Unie te beschermen tegen frauduleuze onregelmatigheden en daartoe de samenwerking tussen fraudebestrijdingsdiensten en douaneagentschappen te stimuleren om fraude met gevolgen voor de inkomsten van de Unie op te sporen, te voorkomen en te verhelpen; herinnert aan zijn standpunt ten aanzien van de gewijzigde voorstellen van de Commissie, namelijk dat het instemt met de invoering van nieuwe eigen middelen;
7. is bezorgd over het feit dat de late vaststelling van verschillende sectorale verordeningen voor verschillende beleidsterreinen van de Unie, zoals het cohesiebeleid, heeft geleid tot een aanzienlijke vertraging in de uitvoering van de programmeringsperiode 2021-2027; wijst op de volledige steun van het Parlement voor het cohesiebeleid en dringt er bij de begrotingsautoriteiten op aan in de EU-begroting voor 2025 alle nodige maatregelen te nemen, zoals technische en administratieve ondersteuning, om de uitvoering van het beleid in de praktijk te blijven versnellen, met bijzondere aandacht voor de naleving van de regels, het behalen van resultaten en de bescherming van de financiële belangen van de Unie;
8. wijst op het toenemende aantal wetgevingsvoorstellen voor op prestaties gebaseerde instrumenten, die een specifieke controlereikwijdte vereisen om de begrotingsautoriteiten in staat te stellen de EU-financiering doeltreffend te volgen; benadrukt dat het belangrijk is dergelijke instrumenten te voorzien van bepalingen over de verzameling van en toegang tot gegevens over de ontvanger van de middelen met het oog op audit en controle, en zo de bescherming van de financiële belangen van de EU te waarborgen; merkt op dat dergelijke voorstellen in een onnodig tempo via

interinstitutionele onderhandelingen zijn doorgedrukt;

Hoogachtend,

Monika Hohlmeier

Voorzitter CONT

Isabel García Muñoz

Rapporteur voor het verlenen van
kwijting aan de Commissie

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR VOOR ADVIES INPUT HEEFT ONTVANGEN

De rapporteur verklaart onder haar exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

24.1.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE WERKGELEGENHEID EN SOCIALE ZAKEN

De heer Johan van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies in briefvorm inzake de richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III
(2023/2220(BUI))

Geachte voorzitter,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 30 november 2023 heeft zij besloten dit advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 23 januari 2024 onderzocht. Tijdens die vergadering heeft zij haar goedkeuring gehecht aan het advies in briefvorm, opgesteld onder leiding van de rapporteur voor advies van EMPL, Romana Tomc (PPE)¹. Daarbij heeft zij besloten de Begrotingscommissie, als bevoegde commissie, te verzoeken onderstaande suggesties in haar verslag op te nemen.

Hoogachtend,

Dragoş Pişlaru

---

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: Dragoş Pişlaru (voorzitter), Leila Chaibi (tweede ondervoorzitter), Romana Tomc (derde ondervoorzitter en rapporteur voor advies), Katrin Langensiepen (vierde ondervoorzitter), Alex Agius Saliba, João Albuquerque, Atidzhe Alieva-Veli, Catherine Amalric, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Jordi Cañas, Özlem Demirel, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Cindy Franssen, Lina Gálvez Muñoz (ter vervanging van Alicia Homs Ginel), Agnes Jongerius, Stelios Kypouropoulos, Miriam Lexmann, Sara Matthieu, Max Orville, Sandra Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Wolfram Pirchner, Jessica Polfjärd, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Eugenia Rodríguez Palop, Daniela Rondinelli, Monica Semedo, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský, Lucia Ďuriš Nicholsonová en Mohammed Chahim (ter vervanging van Marc Angel), Paolo De Castro (ter vervanging van Elisabetta Gualmini), Delara Burkhardt (overeenkomstig artikel 209, lid 7).

SUGGESTIES

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken verzoekt de Begrotingscommissie, als bevoegde commissie, onderstaande suggesties in aanmerking te nemen:

1. De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken (EMPL) herinnert aan de Europese pijler van sociale rechten (European Pillar of Social Rights (EPSR)), die in november 2017 door de Europese Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie werd afgekondigd, aan het actieplan voor de Europese pijler van sociale rechten van 4 maart 2021 en aan de verklaring van Porto over sociale zaken, die op 8 mei 2021 door de Europese Raad werd aangenomen.
2. De commissie EMPL benadrukt dat de levensstandaard in de EU kan worden verbeterd door te investeren in een hoog niveau van werkgelegenheid en het scheppen van hoogwaardige banen, bij- en omscholing, het aanpakken van werkloosheid, inclusiebeleid, snellere integratie op de arbeidsmarkt en het bieden van hoogwaardige en duurzame kansen voor jongeren, met behoud van koopkracht, met name ten behoeve van de meest kwetsbare, achtergestelde en kansarme groepen, zoals kinderen en jongeren, mensen die in armoede leven, werklozen, gezinnen in al hun diversiteit, personen met een handicap, ouderen, mensen met een migratieachtergrond en Roma, en het bouwen van woningen ten algemene nutte. EMPL herinnert eraan dat het aantal dakloze volwassenen en kinderen stijgt en dat lokale, regionale en nationale overheden en de Europese instellingen zich moeten blijven inspannen om de EU-doelstelling om ervoor te zorgen dat er uiterlijk 2030 geen mensen meer dakloos zijn, te bereiken.
3. Daarnaast herinnert EMPL aan het actieplan voor de EPSR, waarin specifieke doelstellingen zijn opgenomen die de EU uiterlijk in 2030 zou moeten verwezenlijken, zoals de doelstelling om ervoor te zorgen dat ten minste 78 % van de personen in de leeftijdscategorie 20-64 jaar een baan heeft, de doelstelling om ervoor te zorgen dat ten minste 60 % van de volwassenen in een jaar deelneemt aan onderwijs of training en de doelstelling om het aantal mensen dat met armoede of sociale uitsluiting wordt bedreigd met ten minste 15 miljoen mensen (van wie ten minste 5 miljoen kinderen) te verminderen. In de context van de verwachte toename van armoede en werkloosheid wordt het echter steeds moeilijker om deze doelstellingen te bereiken. Om ze toch te kunnen bereiken moeten er specifieke inspanningen worden geleverd en maatregelen worden genomen om de huidige druk op de socialebeschermingsstelsels te verminderen en de maatschappelijke gevolgen van de crisis te verzachten, steun aan vluchtelingen te verlenen en behoorlijke levensomstandigheden voor iedereen te waarborgen, met inbegrip van toegang tot hoogwaardige essentiële diensten zoals gezondheidszorg, onderwijs en huisvesting.
4. EMPL wijst erop dat het ESF+ een van de instrumenten is ter ondersteuning van de uitvoering van het actieplan voor de EPSR, maar dat de programmering van het ESF+ werd goedgekeurd vóór de huidige crisis en dat deze crisis noopt tot hogere publieke en sociale investeringen, en dat de bestaande programmering dus wellicht niet voldoende is om aan de huidige behoeften te voldoen. EMPL is bezorgd over de zeer beperkte marges die er beschikbaar zijn en vindt het uiterst belangrijk dat prioriteit wordt gegeven aan de uitvoering van het actieplan voor de EPSR en de verwezenlijking van

de doelstellingen van de verklaring van Porto. Zij wijst in het licht van de gestegen kosten voor levensonderhoud en met name de stijging van de voedselprijzen op de noodzaak van een verhoging van de minimumtoewijzing voor sociale-inclusiemaatregelen zoals vastgesteld in het kader van het nieuwe ESF+ en van de bijkomende 3 % voor voedselhulp en fundamentele materiële bijstand voor de meest behoeftige personen. EMPL spoort de lidstaten aan om hogere bedragen dan de in het kader van het ESF+ vereiste minimumbedragen toe te wijzen.

5. EMPL wijst erop dat toereikende middelen moeten worden toegewezen om het actieplan voor de EPSR dat in Porto is goedgekeurd te financieren en uit te voeren en om de kerndoelstellingen van de verklaring van Porto te verwezenlijken. Zij vindt het belangrijk dat de sociale kloven op het gebied van levens- en arbeidsomstandigheden gedicht worden door middel van sociale investeringen op de middellange en lange termijn en dat er tegelijkertijd tegemoetgekomen wordt aan de onmiddellijke behoeften van mensen. Zij staat erop dat de regels voor het gebruik van middelen van de Unie de naleving van de hoogste sociale rechten en democratische beginselen waarborgen en bevorderen en in overeenstemming zijn met de EPSR, de SDG's, de Europese Green Deal en de grondrechten van werknemers, en zij dringt erop aan dat in de regels wordt bepaald dat alleen overheidsmiddelen worden toegekend aan werkgevers die de rechten van werknemers en de geldende voorschriften inzake goede arbeidsomstandigheden eerbiedigen. EMPL pleit ervoor dat de regels inzake overheidsopdrachten en concessies voorzien in een doeltreffender integratie van sociale voorwaarden in overheidsopdrachten en concessies, ondersteund door doeltreffende sancties bij niet-naleving. Zij vreest evenwel dat de huidige crises, vanwege de omvang en de gevolgen ervan, vragen om een solide begrotingsrespons voor 2025 en de jaren daarna. Om die reden verzoekt zij de Commissie om een ambitieuze begroting voor 2025 voor te stellen.
6. EMPL is van mening dat er passende maatregelen moeten worden genomen om sociale risico's op te sporen en rekening te houden met uiteenlopende werkgelegenheidseffecten en de langdurige werkloosheid in bepaalde sectoren. Zij verzoekt de Commissie om met het oog daarop te komen met een methode voor het monitoren van de uitgaven voor de verwezenlijking van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) in de sociale begroting van de EU op basis van de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten, met een sociaal scorebord en welzijnsindicatoren, om de effecten te meten van de uiteenlopende fondsen, instrumenten en faciliteiten die in het kader van het MFK en NextGenerationEU worden gefinancierd.
7. EMPL vindt het belangrijk dat het meertaligheidsbeginsel geëerbiedigd en beschermd wordt, omdat daarmee de democratische participatie bevorderd wordt en de transparantie wordt vergroot. De commissie wil in dit verband voorts benadrukken dat beleidsmaatregelen moeten worden gesteund die erop gericht zijn de burgerparticipatie in de hele Unie te vergroten, met name de participatie van jongeren, om de betrokkenheid van de burgers bij het beleid van de Unie te vergroten en ervoor te zorgen dat er, in het kader van een plaatsgebonden benadering, doeltreffender maatregelen kunnen worden ontwikkeld.
8. EMPL is van mening dat moet worden bepaald dat ten minste 30 % van de financiële

middelen die beschikbaar zijn in het kader van de herstel- en veerkrachtfaciliteit bestemd zijn voor sociale investeringen ter versterking van socialezekerheidsstelsels en investeringen in sociale zekerheid, toegang tot gezondheidszorg en onderwijs, betaalbare huisvesting, werkgelegenheid, sociale rechtvaardigheid en sociale voorzieningen voor kwetsbare groepen.

9. EMPL wijst er voorts op dat de hoge inflatie die leidt tot problemen bij de toelevering van energie en grondstoffen en de momenteel heersende crises de begroting van de Unie onder druk zetten, en dat de begrotingsmiddelen van de Unie op passende wijze moeten worden ingezet om de bestaande uitdagingen waar de Unie mee kampt, alsook toekomstige uitdagingen, doeltreffend aan te pakken. De huidige crises hebben negatieve gevolgen voor de sociaal-economische situatie in de EU en voor de arbeids- en levensomstandigheden in de EU, en vormen een bedreiging voor duurzame groei en werkgelegenheid. De EU-begroting voor 2025 moet doeltreffende oplossingen bieden voor de veranderende behoeften, met name in het licht van de stijgende inflatie, stijgende huisvestings-, voedsel- en energieprijzen, toenemende kwetsbaarheden, toenemende sociale en economische ongelijkheden, en de toenemende en verergerende armoede, waaronder energiearmoede, waarmee kwetsbare bevolkingsgroepen kampen. Als de lonen stagneren terwijl er sprake is van inflatie neemt het gevaar van koopkrachtdaling bij werknemers toe, waardoor hun levensomstandigheden en geestelijke gezondheid kunnen verslechteren. Een dergelijke situatie doet afbreuk aan de werkzaamheid van het sociaal beleid en automatische stabilisatoren, zoals nationale werkloosheidsregelingen. EMPL is van mening dat de lonen moeten worden verhoogd om de binnenlandse vraag te steunen en inclusieve groei te waarborgen en de gevolgen van de dubbele crisis voor werknemers en huishoudens zo klein mogelijk te houden.
10. EMPL pleit nogmaals voor de vaststelling van een overkoepelende strategie voor armoedebestrijding, met daarin ambitieuze doelstellingen voor het terugdringen van armoede en het uitbannen van extreme armoede tegen 2030, in overeenstemming met de beginselen van de EPSR en met inachtneming van de SDG's.
11. EMPL herinnert eraan dat vrouwen, met name in de context van de crises en de oorlog in Oekraïne, een grotere kans hebben op werkloosheid en meer blootgesteld zijn aan sociale risico's. Om de werkgelegenheidsdoelstelling van de verklaring van Porto te bereiken moeten op nationaal niveau ambitieuze doelstellingen inzake de arbeidsparticipatie van vrouwen worden vastgesteld en moeten stimulansen worden gecreëerd, moet sociale infrastructuur worden opgebouwd, moeten belemmeringen voor vrouwen worden weggenomen en moet gewerkt worden aan discriminatiebestrijding. De commissie pleit voor genderbudgettering, met als doel een betere afstemming van beleid en activiteiten ter bevordering van gelijke participatie en gelijke behandeling van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt. Daarnaast dringt zij erop aan dat er omvattende systemen worden opgezet voor het monitoren en meten van toewijzingen ten behoeve van gendergelijkheid, de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt, de toegang van vrouwen tot werk en de loon- en pensioenkloof.
12. Voorts spreekt EMPL haar bezorgdheid uit over het feit dat het jeugdwerkloosheidspercentage in de EU veel hoger ligt dan het werkloosheidspercentage voor de gehele bevolking. Zij dringt er bij de lidstaten en de Commissie op aan om prioriteit te geven aan de bestrijding van jeugdwerkloosheid en

daarbij gebruik te maken van bestaande initiatieven zoals het Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) en de jongerengarantie. De commissie roept alle lidstaten op te investeren in werkgelegenheid voor jongeren, waarbij zij erop wijst dat beroepsopleiding en -opleiding en stages zeer belangrijk zijn om jongeren in staat te stellen de kennis en vaardigheden te verwerven die zij nodig hebben om een baan te vinden. EMPL wijst erop dat het belangrijk is om te investeren in de kwaliteit en aantrekkelijkheid daarvan via het ESF+ en de versterkte jongerengarantie en tegelijkertijd de arbeidsomstandigheden en de aantrekkelijkheid van instapfuncties te verbeteren. Zij spreekt haar bezorgdheid uit over het feit dat jongeren in de eerste fase van hun loopbaan soms in onzekere omstandigheden verkeren vanwege oneerlijke arbeidspraktijken die de onafhankelijkheid van jongeren ondergraven, het evenwicht tussen werk en privéleven verstoren en hun vermogen om toegang te krijgen tot huisvesting aantasten. EMPL merkt op dat vrouwen en jonge werknemers met een laag opleidingsniveau een grotere kans hebben om in de eerste fase van hun loopbaan in onzekere omstandigheden te verkeren. EMPL is van mening dat er passende maatregelen moeten worden genomen om sociale risico's op te sporen en rekening te houden met uiteenlopende werkgelegenheidseffecten en de langdurige werkloosheid in bepaalde sectoren.

13. EMPL is van mening dat er, om sociale risico's op te sporen en rekening te houden met uiteenlopende werkgelegenheidseffecten en de langdurige werkloosheid in bepaalde industrieën en sectoren, passende maatregelen moeten worden genomen op het gebied van opleiding, omscholing en bijscholing en maatregelen gericht op het scheppen van aantrekkelijke, hoogwaardige banen die voor iedereen toegankelijk zijn, in overeenstemming met de doelstellingen van de groene en de digitale transitie. Dergelijke maatregelen kunnen helpen structurele verschillen tussen regio's te verkleinen en het probleem van kennisvlucht en sociale ongelijkheden, waaronder ongelijkheden tussen vrouwen en mannen, aan te pakken.
14. In 2022 had 24,7 % van de kinderen in de EU te maken met armoede of sociale uitsluiting en het percentage kinderarmoede neemt wederom toe. EMPL vreest voor verdere verslechtering in de komende jaren. Zij is van mening dat de Commissie en de lidstaten de beschikbare middelen, zoals de middelen uit het ESF+, het EFRO en InvestEU en React-EU en de middelen van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, op doeltreffende wijze moeten inzetten om kinderarmoede uit te bannen, en zij wijst op het belang van de Europese kindergarantie als het gaat om de bescherming van essentiële rechten en de verstrekking van essentiële diensten zoals hoogwaardige gezondheidszorg, voor- en vroegschoolse educatie en opvang en onderwijs, doeltreffende toegang tot gezonde voeding en passende huisvesting. EMPL pleit nogmaals voor een verhoging, op de korte termijn, van de financiering voor de Europese kindergarantie, in die zin dat er wordt voorzien in een specifieke begrotingslijn voor de Europese kindergarantie ter hoogte van 20 miljard EUR. EMPL verzoekt in dit kader alle lidstaten, en niet alleen de lidstaten die het zwaarst door kinderarmoede worden getroffen, ten minste 5 % van de middelen uit het ESF+ onder gedeeld beheer aan te wenden voor ondersteunende activiteiten in het kader van de Europese kindergarantie.
15. De EU kampt met demografische uitdagingen, aangezien de geboortecijfers dalen en de levensverwachting stijgt, wat leidt tot een vergrijzende bevolking. EMPL wijst erop dat

de economische onzekerheid grote gevolgen heeft voor ouderen en stelt vast dat het ontbreekt aan beleidsmaatregelen om in te spelen op de gevolgen van de demografische veranderingen. EMPL is van mening dat het belangrijk is dat er geïnvesteerd wordt in passende en betaalbare huisvestingsmogelijkheden, hoogwaardige en openbare zorgvoorzieningen en toereikende zorg- en ondersteuningsdiensten, door tekorten aan personeel in kritieke infrastructuren aan te pakken, waaronder het tekort aan zorgverleners en gezondheidswerkers. EMPL spreekt in dit kader haar tevredenheid uit over de Europese zorgstrategie en dringt erop aan dat er voor deze strategie op de begroting voor 2025 voldoende middelen beschikbaar worden gesteld.

16. EMPL wijst op het belang van beleid en maatregelen ter ondersteuning van de arbeidsmarkttransitie en op de noodzaak om het concurrentievermogen van onze economieën in het kader van de groene en de digitale transitie te versterken. In dit verband wijst EMPL op het belang van het Fonds voor een rechtvaardige transitie, dat middelen beschikbaar stelt voor de bij- en omscholing en opleiding van door de groene en de digitale transitie getroffen werknemers en regio's in de lidstaten en voor andere activiteiten op het gebied van onderwijs en sociale inclusie, met inbegrip van investeringen in infrastructuur ten behoeve van opleidingscentra en voorzieningen voor kinderopvang en ouderenzorg. Dit fonds helpt de door de groene en de digitale transitie getroffen werknemers om nieuwe arbeidskansen te benutten en biedt werkzoekenden passende vormen van ondersteuning, zoals hulp bij het zoeken naar werk en steun bij de integratie op de arbeidsmarkt.
17. EMPL wijst erop dat het Europees instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid te beperken in een noodtoestand (SURE) succesvol is gebleken bij de bestrijding van werkloosheid als gevolg van de COVID-19-pandemie. EMPL verzoekt de Commissie voort te bouwen op het SURE-instrument met als doel nationale regelingen te ondersteunen die tijdelijk kunnen worden ingezet ter bescherming van de werkgelegenheid en het inkomen van werknemers in situaties waarin een deel van de EU een economische schok ondervindt. EMPL vindt het zeer belangrijk dat alle noodmaatregelen van de lidstaten en van de EU, met name de noodmaatregelen ter bescherming van de werkgelegenheid en de noodmaatregelen inzake inkomenscompensatie, in stand gehouden worden en worden gefinancierd zolang de sociaaleconomische gevolgen van de oorlog negatief op de arbeidsmarkt inwerken en totdat de economie volledig hersteld en de arbeidsmarkt volledig gestabiliseerd is.
18. Energiearmoede vormt een grote uitdaging voor de Unie en er moeten maatregelen genomen worden om de burgers die het risico lopen in energiearmoede te vervallen, te beschermen. Uit het sociaal klimaatfonds worden maatregelen en investeringen gefinancierd ter ondersteuning van huishoudens die in energiearmoede verkeren, kwetsbare huishoudens, kwetsbare micro-ondernemingen en kwetsbare vervoergebruikers, hetgeen van cruciaal belang is voor een rechtvaardige transitie naar klimaatneutraliteit. EMPL verzoekt de Commissie en de lidstaten voort te bouwen op het sociaal klimaatfonds en na te denken over de ontwikkeling van groene socialebeschermingsregelingen op nationaal niveau met steun van de EU, om de sociale weerbaarheid tegen de gevolgen van de klimaatverandering en de aantasting van het milieu te vergroten door de neveneffecten van groen beleid op de werkgelegenheid en de levensomstandigheden aan te pakken, en ervoor te zorgen dat de getroffen gemeenschappen volledig voorbereid zijn op de nieuwe arbeidsmarkt. EMPL is van

mening dat dergelijke regelingen sociale en gezondheidsbescherming dienen te omvatten, evenals werkloosheidsuitkeringen aangevuld met een actief arbeidsmarktbeleid ten behoeve van werknemers, programma's voor openbare werken waarbij deelnemers een geldelijke beloning of steun in natura ontvangen terwijl zij hun vaardigheden en inzetbaarheid verbeteren, socialebijstandsuitkeringen ter ondersteuning van inkomens- en voedselzekerheid, werkgarantieregelingen, alsook opleidingen, om- of bijscholing en ontwikkeling van vaardigheden, en financieringsregelingen om huishoudens te helpen bij energie-efficiëntiemaatregelen om energiearmoede tegen te gaan.

19. EMPL is voorstander van gezins- en sociaal beleid dat erop gericht is ervoor te zorgen dat kinderen een betere start in het leven krijgen en dat het evenwicht tussen werk en privéleven voor alle werknemers gewaarborgd wordt. Dit is met name van belang voor ouders en verzorgers, met name vrouwen wier participatie op de arbeidsmarkt moet worden gewaarborgd. EMPL vindt het belangrijk dat werknemers tijdens moederschaps-, vaderschaps-, ouderschaps- en zorgverlof naar behoren worden doorbetaald en dat er ook beleid is inzake het geven van borstvoeding, en is voorstander van flexibele arbeidstijdregelingen op vrijwillige basis, waaronder regelingen inzake telewerken en aanpassing van werktijden en roosters om werk en privéleven beter te kunnen combineren.
20. EMPL wijst erop dat het ESF+ een van de belangrijkste stuwende krachten is ter versterking van de sociale dimensie van de Unie en het belangrijkste EU-instrument is om te investeren in mensen, een hoog werkgelegenheidsniveau te bevorderen, bij te dragen aan de modernisering van de sociale bescherming en een goed opgeleide en veerkrachtige beroepsbevolking te ontwikkelen die klaar is voor de transitie naar een groene en digitale economie, in overeenstemming met de beginselen van de EPSR. EMPL wijst voorts op het belang van het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (EFG), het Fonds voor een rechtvaardige transitie (JTF), React-EU met zijn aanvullende middelen voor het ESF+, het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief (YEI), en het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD).
21. EMPL beschouwt geestelijke gezondheid op het werk als een nieuw belangrijk thema binnen het sociaal beleid. De wereld van het werk verandert in hoog tempo. De pandemie heeft vele veranderingen in gang gezet. Nieuwe vormen van werk ten gevolge van de digitalisering en de opkomst van artificiële intelligentie (AI) beïnvloeden de veiligheid en de gezondheid van werknemers op het werk. EMPL is in dit kader ingenomen met de mededeling van de Commissie betreffende een alomvattende aanpak van geestelijke gezondheid, en herinnert eraan dat zij bij eerdere gelegenheden heeft gepleit voor een richtlijn inzake het recht om offline te zijn en regels inzake telewerken, alsook voor een richtlijn betreffende psychologische risico's en welzijn op het werk.
22. EMPL is van mening dat investeringen in een leven lang leren, omscholing en bijscholing van essentieel belang zijn om de groene en de digitale transitie te realiseren en het duurzame concurrentievermogen van de Unie en de veerkracht van de Unie bij externe schokken te vergroten. In diverse sectoren, waaronder de zorg, is er sprake van een tekort aan geschoolde arbeidskrachten. Het hebben van passender vaardigheden biedt werknemers niet alleen nieuwe kansen, maar zorgt ook voor een snellere transitie en integratie van werknemers in de arbeidsmarkt, bevordert sociale inclusie en kan

mensen in staat stellen om zich te ontplooiën en actief deel te nemen aan de arbeidsmarkt. In het kader van het Europees Jaar van de Vaardigheden wordt ernaar gestreefd het tekort aan vaardigheden, waar 77 % van de bedrijven in de Unie last van heeft, weg te werken door middel van om- en bijscholingsinitiatieven. Het doel is duurzame groei in de sociale markteconomie van de Unie te ondersteunen, het concurrentievermogen, met name van kmo's, te stimuleren en op een sociaal rechtvaardige, inclusieve en rechtvaardige manier bij te dragen tot het scheppen van hoogwaardige banen. EMPL wijst in dit kader op het Talent Booster Mechanism, een nieuw specifiek en omvattend initiatief, bedoeld om de ontwikkeling van talent in regio's met (dreigende) lacunes bij de ontwikkeling van talent te stimuleren.

23. EMPL beschouwt het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP) als een belangrijk onderdeel van de Europese strategie ter bevordering van investeringen in kritieke en opkomende technologieën. Met dit initiatief worden tekorten aan arbeidskrachten aangepakt en wordt tegemoetgekomen aan behoeften aan vaardigheden door middel van specifieke opleidingsprogramma's die worden aangeboden via Europese academies voor nettonultechnologie, met als doel de Europese soevereiniteit en veiligheid te vergroten en tegelijkertijd het concurrentievermogen van de Unie bij de groene en de digitale transitie te versterken. EMPL herhaalt haar pleidooi voor een volwaardig Europees Soevereiniteitsfonds om de strategische autonomie van de EU te waarborgen, in het kader waarvan onder meer wordt geïnvesteerd in menselijk kapitaal en geschoolde arbeidskrachten, en dat bedoeld is om inclusieve toegang tot hoogwaardige banen te waarborgen en de tekorten aan arbeidskrachten en vaardigheden die van cruciaal belang zijn voor belangrijke economische sectoren en industrieën, aan te pakken.
24. EMPL herinnert aan de essentiële werkzaamheden die worden uitgevoerd door de vijf EU-agentschappen en -autoriteiten die actief zijn op het gebied van sociaal en werkgelegenheidsbeleid, te weten de Europese Arbeidsautoriteit, de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden, het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk, het Europees Centrum voor de ontwikkeling van de beroepsopleiding en de Europese Stichting voor opleiding. Zij vindt het belangrijk dat deze agentschappen en autoriteiten over voldoende personele en financiële middelen kunnen beschikken, rekening houdend met inflatie, om hun mandaat te kunnen vervullen, hun doelstellingen te kunnen verwezenlijken en hun steeds veranderende taken te kunnen uitvoeren. Zij herinnert eraan dat het takenpakket van de agentschappen verandert als de beleidsprioriteiten veranderen, en zij benadrukt dat als de agentschappen belast worden met nieuwe taken, ook voldoende middelen beschikbaar moeten worden gesteld voor de uitvoering van die taken.
25. EMPL wil benadrukken dat proefprojecten en voorbereidende acties van groot belang zijn om nieuwe beleidsinitiatieven op de gebieden werkgelegenheid en sociale integratie te kunnen testen en gegevens te kunnen verzamelen. Zij herinnert er daarbij evenwel aan dat de beoordeling daarvan verankerd is in het Interinstitutioneel Akkoord en zij verzoekt de Commissie derhalve nogmaals om de voorstellen voor proefprojecten en voorbereidende acties op onpartijdige wijze en op basis van een juridische en financiële evaluatie te beoordelen, zodat de waarde van de voorstellen weerspiegeld wordt. Zij spreekt nogmaals haar teleurstelling uit over de slechte en onduidelijke beoordelingen van voorstellen in de afgelopen jaren en zij verzoekt de Commissie om een

nauwkeurige en gedetailleerde toelichting van deze beoordelingen en om concrete voorbeelden van de acties van de EU die geacht worden uitvoering te geven aan de voorstellen. Zij herinnert er tevens aan dat bij de uitvoering van een goedgekeurd proefproject of een goedgekeurde voorbereidende actie niet mag worden afgeweken van het aangenomen voorstel.

26. EMPL wijst erop dat de sociale dialoog op passende wijze moet worden versterkt en dat toereikende steun moet worden geboden voor de capaciteitsopbouw van de sociale partners, en dat ook passende steun voor voorlichtings- en opleidingsmaatregelen gewaarborgd moet worden. Zij verzoekt de Commissie daarom om de toewijzingen voor deze begrotingslijnen in haar ontwerpbegroting voor 2025 niet te verlagen, zoals zij de afgelopen 2 jaar heeft gedaan. De Unie moet de rol van de sociale partners erkennen en bevorderen en daarbij rekening houden met de verschillen tussen de nationale stelsels en zij moet de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen bevorderen, overeenkomstig artikel 152 VWEU. EMPL is van mening dat, gezien de bestaande sociaaleconomische ongelijkheden, de komende jaren meer steun nodig zal zijn voor de sociale dialoog en collectieve onderhandelingen, voor de sociale partners en voor opleidingsmaatregelen, en zij vindt het belangrijk dat er op doeltreffende en zinvolle wijze overleg wordt gevoerd met de sociale partners bij de programmering, evaluatie en tenuitvoerlegging van de verschillende EU-fondsen.
27. EMPL pleit ervoor dat er een programma wordt opgezet ter bevordering van voorlichtingscampagnes over het belang van vakbonden, vakbondslidmaatschap, collectieve onderhandelingen en arbeidsovereenkomsten voor het bereiken van een rechtvaardiger samenleving, meer bepaald door middel van het verbeteren van de arbeidsomstandigheden en het realiseren van betere lonen en een beter evenwicht tussen werk en privéleven.
28. EMPL is verheugd dat er in 2024 een nieuwe top van de sociale partners zal worden gehouden in Val Duchesse. Zij beschouwt deze top als een goede gelegenheid om sociaal beleid onder de aandacht te brengen en oplossingen te vinden voor kwesties op dit gebied. EMPL dringt erop aan dat het Europees Parlement actief bij de besprekingen betrokken wordt.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPOORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

De rapporteur verklaart onder haar exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

5.2.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE MILIEUBEHEER, VOLKSGEZONDHEID EN VOEDSELVEILIGHEID

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III
(2023/2220(BUI))

Geachte voorzitter,

Geachte heer Van Overtveldt,

De coördinatoren van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid (ENVI) hebben op 28 november 2023 besloten dat ENVI een advies in briefvorm zou uitbrengen over de richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III (2023/2220(BUI)). Daarom doe ik, in mijn hoedanigheid als voorzitter van ENVI en als vaste rapporteur voor de begroting, u de bijdrage van ENVI toekomen in de vorm van resolutieparagrafen, die door ENVI zijn goedgekeurd op haar vergadering¹ van 24 januari 2024 en die ik uw commissie verzoek in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

– benadrukt dat de instabiliteit en onveiligheid als gevolg van de Russische agressie tegen Oekraïne niet alleen een meer verenigde en ondersteunende Unie vereisen, maar ook een energieonafhankelijke Unie die het voortouw neemt bij de groene en rechtvaardige transitie, waarbij niemand aan zijn lot wordt overgelaten en energiearmoede wordt aangepakt; merkt op dat de ernstige geopolitieke situatie de aandacht niet mag afleiden en de inspanningen om uiterlijk in 2050 de doelstelling van klimaatneutraliteit te bereiken niet mag vertragen;

---

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: Pascal Canfin (voorzitter), Bas Eickhout (ondervoorzitter), Anja Hazekamp (ondervoorzitter), César Luena (ondervoorzitter), Mazaly Aguilar, Catherine Amalric, Maria Arena, Katarina Barley, Hildegard Bentele, Sergio Berlato, Michael Bloss, Daniel Buda, Delara Burkhardt, Sara Cerdas, Mohammed Chahim, Asger Christensen, Christophe Clergeau, Nathalie Colin-Oesterlé, Ana Collado Jiménez, Maria Angela Danzi, Marie Dauchy, Matthias Ecke, Pietro Fiocchi, Helène Fritzon, Malte Gallée, Gianna Gancia, Paola Ghidoni, Catherine Griset, Teuvo Hakkarainen, Martin Hojsík, Jan Huitema, Martin Häusling, Peter Jahr, Karin Karlsbro, Billy Kelleher, Ska Keller, Petros Kokkalis, Danilo Oscar Lancini, Peter Liese, Javi López, Thierry Mariani, Lydie Massard, Sara Matthieu, Liudas Mažylis, Nora Mebarek, Dace Melbārde, Marina Measure, Silvia Modig, Dolores Montserrat, Alessandra Moretti, Ville Niinistö, Ljudmila Novak, Nikos Papandreou, Francesca Peppucci, Jessica Polfjärd, Stanislav Polčák, Erik Poulsen, Nicola Procaccini, Frédérique Ries, Manuela Ripa, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Silvia Sardone, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Sara Skytvedal, Maria Spyrali, Edina Tóth, Achille Variati, Idoia Villanueva Ruiz, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Veronika Vrecionová, Thomas Waitz, Mick Wallace, Jörgen Warborn, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Stefania Zambelli, Esther de Lange, Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Michaela Šojdrová.

– wijst erop dat de langetermijnbegroting van de EU voor 2021-2027, samen met NextGenerationEU, gericht is op de uitvoering van de langetermijnprioriteiten van de EU op verschillende gebieden, waaronder klimaat en milieu; benadrukt in het bijzonder dat 401 miljard EUR is gereserveerd voor natuurlijke hulpbronnen en het milieu, terwijl 30 % van de totale EU-uitgaven wordt toegewezen aan klimaatgerelateerde projecten; is in dit verband ingenomen met het voornemen om de middelen bij de tussentijdse evaluatie van het meerjarig financieel kader 2021-2027 met 10 miljard EUR te verhogen, met name met betrekking tot milieu- en klimaatprioriteiten; staat achter de noodzaak van een extra bedrag van 1 miljard EUR onder rubriek 3 “Natuurlijke hulpbronnen en milieu”, die uitgaven en investeringen in verband met landbouw, maritieme sectoren, klimaat, milieubescherming, voedselzekerheid en plattelandontwikkeling² omvat, teneinde de milieu-uitdaging met meer flexibiliteit aan te pakken³;

– herinnert eraan dat de groene en de digitale transitie twee van de belangrijkste doelstellingen van NextGenerationEU zijn en dat het centrale onderdeel ervan — de herstel- en veerkrachtfaciliteit — de EU naar verwachting op weg zal helpen naar een duurzamere toekomst door meer dan 700 miljard EUR aan subsidies en leningen aan de lidstaten te verstrekken; benadrukt dat moet worden gewaarborgd dat de herstel- en veerkrachtfaciliteit bijdraagt aan de mainstreaming van klimaatmaatregelen en milieuduurzaamheid en aan de verwezenlijking van de uiterlijk in 2050 te behalen EU-doelstelling van klimaatneutraliteit door de hervormingen van de lidstaten op het gebied van groene technologieën en capaciteiten te ondersteunen, met inbegrip van duurzame mobiliteit, energie-efficiëntie, hernieuwbare energie, aanpassing aan de klimaatverandering, de circulaire economie en biodiversiteit; herinnert eraan dat de lidstaten, om deze middelen te ontvangen, plannen moeten opstellen waarin ten minste 37 % van hun totale uitgaven wordt besteed aan investeringen en hervormingen ter ondersteuning van klimaatdoelstellingen; verzoekt het Parlement zijn toezichtfunctie op de herstel- en veerkrachtfaciliteit uit te oefenen door te beoordelen of de nationale plannen in overeenstemming zijn met de klimaat- en milieudoelstellingen⁴;

– onderstreept dat de begroting van de Unie voor 2025 moet worden afgestemd op de ambitie van de Europese klimaatwet om van de EU uiterlijk in 2050 het eerste klimaatneutrale continent te maken en op de doelstelling van de Overeenkomst van Parijs om de wereldwijde gemiddelde temperatuurstijging te beperken tot minder dan 2 °C ten opzichte van de pre-industriële tijden;

– is ingenomen met de toezegging van de Commissie, het Parlement en de Raad om de bijdrage van de EU-begroting aan de strijd tegen klimaatverandering te verhogen, zoals overeengekomen in het Interinstitutioneel Akkoord van december 2020⁵; benadrukt dat

---

² Europese Commissie, “Heading: spending categories”, beschikbaar op https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/spending/headings_en.

³ Karoline Kowald, “Mid-term revision of the 2021-2027 MFF: Interim report on Commission proposal”, beschikbaar op [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA\(2023\)753945](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_ATA(2023)753945).

⁴ https://ec.europa.eu/economy_finance/recovery-and-resilience-scoreboard/green.html.

⁵ IIA = Interinstitutioneel Akkoord van 16 december 2020 tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie betreffende begrotingsdiscipline, samenwerking in begrotingszaken en goed financieel beheer, alsmede betreffende nieuwe eigen middelen, met inbegrip van een routekaart voor de invoering van nieuwe eigen middelen (<https://eur-lex.europa.eu/legal->

essentiële middelen voor de mainstreaming van klimaat en biodiversiteit moeten worden veiliggesteld, zodat er bij het ontwerp, de uitvoering en evaluatie van alle Europese programma's op elk gebied rekening wordt gehouden met klimaat- en biodiversiteitsprioriteiten; herinnert eraan hoe belangrijk het is om de doelstelling te halen dat 32,6 % van de EU-begroting van 578 miljard EUR aan klimaatuitgaven wordt besteed; wijst erop dat de werking van het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie moet worden gewaarborgd, zodat de Commissie compenserende maatregelen zal kunnen nemen om eventuele lacunes in de verwezenlijking van de algemene doelstelling voor de EU-begroting in verband met klimaatuitgaven op te vullen⁶;

– wijst met betrekking tot de mainstreaming van biodiversiteit op de noodzaak om biodiversiteitsverlies aan te pakken en ecosystemen te herstellen door middel van aanzienlijke investeringen en de verwezenlijking van de doelstelling om in 2024 ten minste 7,5 % van de jaarlijkse uitgaven toe te wijzen aan biodiversiteitsdoelstellingen en dat percentage in zowel 2026 als 2027 op te voeren tot 10 %; benadrukt dat binnen de begroting van de Unie voor 2025 verdere inspanningen moeten worden geleverd om ervoor te zorgen dat de voor de jaren 2026 en 2027 vastgestelde uitgavendoelstellingen voor biodiversiteit worden gehaald; benadrukt dat de EU-begroting een belangrijke factor moet zijn bij de uitvoering van de biodiversiteitsstrategie voor 2030, op grond waarvan er voor biodiversiteitsmaatregelen ten minste 20 miljard EUR per jaar nodig is uit “publieke en private financiering op nationaal en EU-niveau”⁷;

– benadrukt dat klimaat- en biodiversiteitsgerelateerde uitgaven op transparante wijze moeten worden gemonitord door middel van betrouwbare en uitgebreide verslaglegging in begrotingsdocumenten en op de website inzake prestaties, en benadrukt dat er voldoende evaluaties achteraf nodig zijn, waarbij de nadruk ligt op de impact; dringt erop aan dat in de methode voor klimaatuitgaven waar mogelijk een onderscheid wordt gemaakt tussen klimaatmitigatie en -aanpassing; verwacht en benadrukt dat de Commissie moet komen met een alomvattende en op effecten gebaseerde methode op basis van EU-klimaatcoëfficiënten, en jaarlijks verslag moet uitbrengen over eerdere en toekomstige uitgaven voor alle zeven jaar van het MFK om een zinvolle en goed doordachte mainstreaming van klimaat en biodiversiteit te waarborgen; onderstreept dat moet worden voorkomen dat de uitgaven voor klimaat- en biodiversiteitsdoelstellingen op misleidende wijze worden benaderd, zoals het gebrek aan expliciete streefdoelen; dringt er bij de Commissie op aan de kwaliteit van de uitgaven op programmaniveau te controleren; herinnert de Commissie eraan de tussentijdse evaluatie te publiceren na raadpleging van het Parlement en de belanghebbenden en een bijbehorend voorstel in te dienen als de doelstellingen niet zijn gehaald;

– dringt erop aan dat de verbintenis ten opzichte van het beginsel “geen (ernstige) afbreuk doen” in elk begrotingsprogramma van de EU wordt geëerbiedigd; benadrukt dat het beginsel “geen afbreuk doen” moet worden toegepast door uitgaven met mogelijk negatieve klimaat- en milieueffecten te beperken⁸; benadrukt verder dat de naleving van dit beginsel in de hele

---

[content/NL/TXT/?uri=uriserv:OJ.LI.2020.433.01.0028.01.NLD](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=uriserv:OJ.LI.2020.433.01.0028.01.NLD)).

⁶ Europese Commissie, “Climate Mainstreaming”, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/green-budgeting/climate-mainstreaming_en.

⁷ Europese Commissie, “Biodiversity Mainstreaming”, https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/performance-and-reporting/horizontal-priorities/green-budgeting/biodiversity-mainstreaming_en.

⁸ SWD (2022)0225, <https://commission.europa.eu/system/files/2023->

begroting moet worden gewaarborgd en dat de nodige corrigerende maatregelen zonder onnodige vertraging moeten worden genomen;

– verzoekt de medewetgevers de openstaande wetgevingsdossiers in het “Fit for 55”-pakket snel af te ronden en benadrukt verder dat deze wetgeving ten uitvoer moet worden gelegd om de tussentijdse doelstelling van een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 55 % uiterlijk in 2030 te halen; verzoekt de Commissie en de lidstaten de snelle en doeltreffende uitvoering van de nieuwe regels en hervormingen te waarborgen;

– wijst erop dat moet worden gewaarborgd dat een derde van de investering van 1,8 biljoen EUR uit het herstelplan NextGenerationEU en de zevenjarige begroting van de EU moet worden uitgetrokken voor de financiering van de Europese Green Deal en aanverwante initiatieven; wijst in dit verband op de noodzaak om voldoende personele en financiële middelen toe te wijzen voor de uitvoering van de EU-klimaatwet, de EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering, de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030, de “van boer tot bord” -strategie, de Europese industriestrategie, het actieplan voor de circulaire economie, de verordening inzake batterijen en afgedankte batterijen⁹, de EU-strategie voor duurzame chemische stoffen, de EU-bosstrategie voor 2030 en de verordening inzake natuurherstel, en om schone, betaalbare en veilige energie te waarborgen¹⁰;

– wijst op de noodzaak van een ambitieuzere verhoging van de toewijzing van middelen voor elk programma, zoals LIFE, om klimaat- en milieugerelateerde projecten te financieren, alsook van het Fonds voor een rechtvaardige transitie om de meest kwetsbare koolstofintensieve regio's te helpen die gebukt gaan onder de economische en sociale kosten van de klimaattransitie; dringt aan op de “vergroening” van alle andere relevante programma's en fondsen, met inbegrip van een proactieve opname van klimaat- en biodiversiteitsfinanciering in programmeringsactiviteiten¹¹;

– wijst op de noodzaak van betere preventie en paraatheid door maatregelen uit te voeren voor aanpassing aan de klimaatverandering zodat de Unie noodsituaties zoals de recente overstromingen, branden, droogte en andere onvoorziene gebeurtenissen kan voorkomen en daarop kan reageren; onderstreept dat het belangrijk blijft te zorgen voor toereikende financiering van het Uniemechanisme voor civiele bescherming;

– herinnert eraan dat de Commissie erop moet toezien dat alle EU-lidstaten het EU-recht correct toepassen en dringt dan ook aan op voldoende financiering en personeel om de tenuitvoerlegging te monitoren;

– onderstreept dat het belangrijk is voldoende financiële en personele middelen uit te trekken voor de Europese agentschappen die onder de bevoegdheid van ENVI vallen, zoals het Europees Milieuagentschap (EEA), het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA), de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA), het Europees Centrum voor

---

[06/swd_2022_225_climate_mainstreaming_architecture_2021-2027.pdf](#).

⁹ Verordening (EU) 2023/1542 van het Europees Parlement en de Raad van 12 juli 2023 inzake batterijen en afgedankte batterijen, tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG en Verordening (EU) 2019/1020 en tot intrekking van Richtlijn 2006/66/EG (PB L 191 van 28.7.2023, blz. 1).

¹⁰ COM(2019)0640 final.

¹¹ SWD (2022)0225, https://commission.europa.eu/system/files/2023-06/swd_2022_225_climate_mainstreaming_architecture_2021-2027.pdf.

ziektepreventie en -bestrijding (ECDC) en het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA), zodat zij hun sleutelrol kunnen spelen in de Europese beleidsvorming als reactie op de crises waarmee de EU kampt;

– wijst op het belang van preventie en betere paraatheid om toekomstige bedreigingen voor de gezondheid te bestrijden; benadrukt dat ervoor moet worden gezorgd dat geneesmiddelen beschikbaar en betaalbaar blijven om de gezondheid en het welzijn van de burgers in stand te houden; wijst op de huidige afhankelijkheid van de EU van actieve farmaceutische ingrediënten en chemische grondstoffen die van buiten de EU worden ingevoerd, en benadrukt daarnaast dat er een onafhankelijker en opener strategische autonomie in de farmaceutische toeleveringsketen moet worden bewerkstelligd;

– wijst verder op het belang van het versterken van de duurzaamheid en veerkracht van gezondheidszorgstelsels en het verkleinen van ongelijkheden op het gebied van gelijke en billijke toegang tot gezondheidszorg en geneesmiddelen; benadrukt dat bij uitgaven in verband met gezondheid de benaderingen “één gezondheid” en “gezondheid op alle beleidsgebieden” moeten worden gehanteerd; wijst erop dat het ontbreekt aan een gemeenschappelijke alomvattende visie op de “één gezondheid”-benadering en de paraatheid bij pandemieën, maar dat die er wel moet komen; herinnert aan het gevaar van tekorten aan essentiële geneesmiddelen en dringt aan op onmiddellijke maatregelen om de continue voorziening en de beschikbaarheid en betaalbaarheid van de meest kritieke geneesmiddelen en bestanddelen te waarborgen¹²;

– uit opnieuw zijn bezorgdheid over het feit dat meer dan 50 % van de EU4Health-begroting is toegewezen aan operationele uitgaven van de Autoriteit voor paraatheid en respons inzake noodsituaties op gezondheidsgebied (DG HERA) van de Commissie, en wijst op het belang van toereikende financiering voor de activiteiten in het kader van het EU4Health-programma, met inbegrip van voldoende steun voor de tenuitvoerlegging van de Europese ruimte voor gezondheidsgegevens;

– onderstreept in dit opzicht dat veel epidemieën verband houden met de opkomst van infectieziekten en dat de inspanningen van de Unie ter bestrijding van antimicrobiële resistentie aanzienlijk moeten worden opgevoerd; wijst verder op de noodzaak van nauwere samenwerking met internationale partners om een mondiale overeenkomst te kunnen sluiten over het gebruik van en de toegang tot antimicrobiële stoffen;

– benadrukt dat de strijd van de EU tegen kanker moet worden voortgezet door te zorgen voor de uitvoering van het Europees kankerbestrijdingsplan met toereikende financiering; is ingenomen met het gebruik van middelen uit het EU4Health-programma en andere EU-instrumenten waarmee de lidstaten zullen beschikken over aanzienlijke financiële steun van 4 miljard EUR bij hun inspanningen om hun gezondheidszorgstelsels robuuster te maken en kanker te bestrijden¹³;

– wijst op het belang van een verbeterd stelsel van eigen middelen van de EU om de uitdagingen aan te kunnen gaan en bij te dragen aan de gezondheids-, milieu- en klimaatdoelstellingen van de Unie en aan de aflossing van schulden in het kader van NextGenerationEU; herinnert eraan

---

¹² COM(2023) 0672.

¹³ Europees kankerbestrijdingsplan: mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad, beschikbaar op https://health.ec.europa.eu/system/files/2022-02/eu_cancer-plan_en_0.pdf.

dat de EU-begroting een aanvulling vormt op de nationale begrotingen van de lidstaten en de EU in staat stelt haar rol als mondiale speler bij het aanpakken van actuele uitdagingen te handhaven en zelfs te versterken;

Ik heb de heer Victor Negrescu, algemeen rapporteur voor de begroting 2025, een soortgelijke brief gestuurd.

Hoogachtend,

Pascal Canfin

**BIJLAGE: ENTITEITEN OF PERSONEN
WAARVAN OF VAN WIE DE RAPPOORTEUR VOOR ADVIES INPUT HEEFT
ONTVANGEN**

De voorzitter en rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen informatie te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

23.1.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE INDUSTRIE, ONDERZOEK EN ENERGIE

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

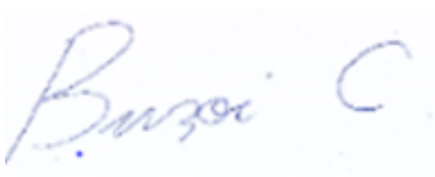
Betreft: Advies in briefvorm inzake de richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III
(2023/2220(BUI))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie industrie, onderzoek en energie ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 28 november 2023 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie industrie, onderzoek en energie heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 23 januari 2024 onderzocht. Tijdens die vergadering heeft zij besloten de bevoegde Begrotingscommissie te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen.

Hoogachtend,

Cristian-Silviu Buşoi
Voorzitter

Christian Ehler
Rapporteur

SUGGESTIES

1. herinnert eraan dat de begroting van de Unie voor 2025 de politieke prioriteiten van de nieuwe zittingsperiode moet weerspiegelen, die gericht moeten zijn op de volledige uitvoering van de programma's die zijn overeengekomen in het huidige MFK, en op de uitvoering van de ambitieuze doelstellingen inzake klimaatneutraliteit en digitalisering binnen deze programma's; is het niet eens met het idee dat nieuwe uitdagingen of onverwacht hoge rentebetalingen gefinancierd kunnen worden door te besparen op bestaande vooraanstaande programma's zoals Horizon Europa, het programma Digitaal Europa of het Europees Defensiefonds;
2. benadrukt dat er voldoende extra EU-middelen nodig zijn om de doelstellingen te halen die zijn vastgelegd in de nieuwe EU-wetgeving ter ondersteuning van de digitale, energie- en milieutransitie, met name het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP), waarmee financiering wordt verleend ter ondersteuning van de verordening voor een nettonulindustrie en de verordening kritieke grondstoffen, en ervoor moet worden gezorgd dat de "Fit for 55"-wetgevingspakketten in het kader van de Europese Green Deal met betrekking tot de opzet van de elektriciteitsmarkt en de markt voor hernieuwbare energieën, aardgas en waterstof met succes worden uitgevoerd; dringt erop aan dat EU-initiatieven zoals het Nieuw Europees Bauhaus, het programma voor beveiligde connectiviteit, de Europese chipverordening en de waterstofbank extra begrotingsmiddelen krijgen zodat ze kunnen worden voortgezet en hun ambitieniveau kan worden opgeschroefd; vestigt met name de aandacht op de overeengekomen doelstellingen in het kader van de richtlijn hernieuwbare energie en de richtlijn energieprestatie van gebouwen, die met nationale en EU-financiering moeten worden ondersteund, met inbegrip van de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen, de herstel- en veerkrachtfaciliteit en het Sociaal Klimaatfonds;
3. dringt erop aan dat de begroting van de Unie ook in 2025 wordt gebruikt om de gevolgen van de Russische aanvalsoorlog op te vangen doordat wordt voorzien in rechtstreekse steunverlening en samenwerkingsprogramma's voor Oekraïne, en meer in het algemeen een sterke impuls wordt gegeven aan de open strategische autonomie, energieonafhankelijkheid, het concurrentievermogen (met bijzondere aandacht voor kmo's, midcaps en start-ups), de digitale transitie, cyberveiligheid en het defensievermogen van de Unie;
4. herinnert eraan dat de veerkracht van de EU-economie en het concurrentievermogen van de bedrijven in de Unie moeten worden versterkt, waarbij toekomstig industriebeleid van de EU bijdraagt aan de sociale en groene doelstellingen; is daarom van mening dat met de begroting van de Unie voor 2025 flink in het industriële concurrentievermogen moet worden geïnvesteerd, zodat trajecten naar koolstofvrije bedrijfstakken worden gecreëerd en tegelijk de toeleveringsketens van de EU voor een rist strategische sectoren en technologieën worden veiliggesteld; is van mening dat technologische autonomie, duurzame groei en het scheppen van hoogwaardige banen essentieel zijn om de langetermijndoelen van de Unie inzake energie en klimaat te bereiken; neemt bezorgd kennis van de gevolgen van de energiecrisis voor bedrijfstakken en aanverwante sectoren met een hoog energieverbruik; roept de Commissie daarom op aanbevelingen te doen ten aanzien van het verzoek om staatssteun en een snelle goedkeuring van dat verzoek; pleit er nogmaals voor om zichtbare en specifieke financiering te blijven verstrekken aan kmo-, midcap- en start-upprogramma's om te tonen dat de Europese Unie vastberaden is deze bedrijven te helpen in hun rol als aanjagers van innovatie, duurzame

en inclusieve groei, werkgelegenheid en sociale cohesie; benadrukt dat er op EU- en nationaal niveau groene en sociale investeringen nodig zijn om een sociaal rechtvaardige groene transitie te verwezenlijken;

5. herinnert eraan dat de begroting voor 2025 voor Horizon Europa de eerste jaarlijkse begroting in het kader van het tweede strategische plan voor Horizon Europa zal zijn; benadrukt dat de financiering voor Horizon Europa moet volstaan om de kortetermijndoelstellingen voor 2030 te halen en tegelijk voldoende te blijven investeren in vroegtijdig onderzoek om ervoor te zorgen dat Europa over de kennisbasis beschikt die het nodig heeft om de uitdagingen van 2040 en 2050 aan te gaan; betreurt het dat het bestaande financieringsniveau van Horizon Europa onvoldoende is om de ideeën en technologieën te ontwikkelen die nodig zijn voor de groene en digitale transitie of om de doelstellingen van duurzame groei en open strategische autonomie te verwezenlijken; pleit ervoor de begroting van 2025 voor Horizon Europa te verhogen, zodat met elk subprogramma ten minste 50 % van alle “uitstekende” voorstellen kan worden gefinancierd, waar nu meer dan 70 % van die voorstellen wordt verworpen wegens gebrek aan middelen; is voorstander van aanhoudende investeringen in strategische initiatieven in het kader van Horizon Europa, zoals het Nieuw Europees Bauhaus; dringt erop aan dat alle beschikbare vrijmakingen uit hoofde van artikel 15, lid 3, van het Financieel Reglement worden gebruikt;

6. benadrukt dat de bezorgdheid omtrent de energievoorzieningszekerheid, de hoge energieprijzen en de huidige transitie van de EU naar klimaatneutraliteit betekent dat het probleem van energiearmoede de komende maanden en jaren van cruciaal belang zal zijn; benadrukt dat voor de bestrijding van energiearmoede Europese en nationale investeringen nodig zijn;

7. pleit voor passende financiering en voldoende personeel voor alle agentschappen en organen van de Unie op de beleidsgebieden industrie, onderzoek, energie en cyberbeveiliging, met als doel het hoofd te bieden aan de toegenomen werklast en nieuwe regelgevingsverplichtingen.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPOORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

De rapporteur verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

23.01.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE VERVOER EN TOERISME

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: **Advies inzake de richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III (2023/2220(BUI))** Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie vervoer en toerisme ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 29 november 2023 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie vervoer en toerisme heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 23 januari 2024 onderzocht. Tijdens die vergadering¹ heeft zij besloten de bevoegde Begrotingscommissie te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen.

Hoogachtend,

(ondertekend) Karima Delli

---

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: Karima Delli (voorzitter), Andris Ameriks (ondervoorzitter), Magdalena Adamovicz, Izaskun Bilbao Barandica, Ciarán Cuffe, Markus Ferber, Carlo Fidanza, Mario Furore, Isabel García Muñoz, Vlad Gheorghe, Roman Haider, Pär Holmgren, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Bogusław Liberadzki, Elżbieta Łukacijewska, Peter Lundgren, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Ljudmila Novak, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Tomasz Piotr Poręba, Bergur Løkke Rasmussen, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Thomas Rudner, Vera Tax, Achille Variati, Petar Vitanov, Viola von Cramon-Taubadel (ter vervanging van Anna Deparnay-Grunenberg overeenkomstig artikel 209, lid 7, van het Reglement), Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo.

SUGGESTIES

De Commissie vervoer en toerisme verzoekt de bevoegde Begrotingscommissie onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. is ingenomen met de overeenkomst waarbij Oekraïne wordt betrokken bij het programma “Connecting Europe Facility” (CEF), dat Oekraïense projectontwikkelaars de mogelijkheid biedt EU-financiering aan te vragen voor projecten van gemeenschappelijk belang op het gebied van vervoer, energie en digitalisering, waardoor Oekraïne een betere verbinding krijgt met zijn EU-buurlanden die de integratie van Oekraïne in de Europese eengemaakte markt ondersteunen, evenals een verbetering in groei, werkgelegenheid en concurrentievermogen;
2. benadrukt dat het CEF voor vervoer, waarmee wordt voorzien in onderling verbonden, veilige, slimme en duurzame Europese vervoerssystemen en -infrastructuur en waarmee ook alle nieuwe prioriteiten van de Unie worden gewaarborgd, een essentieel instrument is voor de Europese economie en de interne markt, en dat het daarom een prioriteit moet zijn om voldoende financiële middelen ter beschikking te stellen; is in dit verband ingenomen met de verhoging van de middelen voor het CEF voor vervoer in de begroting voor 2024 teneinde de vervoersinfrastructuur te verbeteren, maar onderstreept dat de CEF-begrotingslijn voor vervoer aanzienlijk moet worden verhoogd om de besparingen van de voorgaande jaren te weerspiegelen; neemt kennis van de omvangrijke investeringsbehoeften om het vervoer koolstofvrij te maken en van de aanhoudende stijging van de bouw- en grondstofprijzen, waardoor de nieuwe vervoers- en infrastructuurprojecten onder druk komen te staan; is ingenomen met de integratie van de Oekraïense vervoersprojecten en de verbeterde militaire mobiliteit; benadrukt in dit verband dat de voltooiing van het TEN-T en de uitbreiding van de corridors ervan naar Oekraïne, Moldavië en de andere partners in het oostelijk nabuurschap een hoofdprioriteit is;
3. herhaalt dat, in het licht van de illegale en ongerechtvaardigde Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de drastisch toenemende veiligheidsdreigingen voor de Unie, een begroting voor militaire mobiliteit meer dan ooit noodzakelijk is; stelt in dit verband met tevredenheid vast dat de begroting voor militaire mobiliteit wordt verhoogd, maar verzoekt de Commissie echter een duurzame oplossing voor te stellen die verder gaat dan de noodinstrumenten; dringt erop aan de totale begroting voor militaire mobiliteit terug te brengen naar 6,5 miljard EUR over een periode van zeven jaar, zoals oorspronkelijk gepland; roept op tot een grotere capaciteit van de infrastructuur en een optimaal gebruik ervan, zowel voor civiele als voor militaire doeleinden; benadrukt dat ook verdere inspanningen nodig zijn om de knelpunten in de fysieke vervoersinfrastructuur van de lidstaten in kaart te brengen en om de kloof tussen het TEN-T en de militaire netwerken van de EU te verkleinen, onder meer door middelen uit het CEF-vervoersinstrument voor militaire mobiliteit vrij te maken ter ondersteuning van projecten voor tweërlei gebruik; dringt erop aan te zorgen voor een zo doeltreffend mogelijk gebruik van de infrastructuur wanneer militaire strijdkrachten zich moeten verplaatsen; roept daarom op tot voldoende begrotingsmiddelen om tegemoet te komen aan de strategische behoeften, alsook om een grote veerkracht van de infrastructuur te garanderen, technologieën te ondersteunen en toegang tot energie te waarborgen, zodat

militaire strijdkrachten op zeer korte termijn aanzienlijke capaciteiten kunnen verplaatsen, hetgeen zal bijdragen tot een goed verbonden netwerk voor militaire mobiliteit, met kortere en veiligere reactietijden;

4. dringt aan op maatregelen die garanderen dat de financiering van de Europese vervoersagentschappen en gemeenschappelijke ondernemingen afgestemd is op het niveau van hun verantwoordelijkheden;
5. is ingenomen met het resultaat van het Sesar-project (ATM-onderzoek voor het gemeenschappelijk Europees luchtruim) – de technologische pijler van het SES-initiatief van de Commissie – dat gericht is op de modernisering van het luchtverkeersbeheer (ATM), en dringt erop aan de financiering veilig te stellen die zou aansluiten bij de ambitieuze agenda van het SES;
6. neemt ter kennis dat de militaire luchtvaart in Europa actief is in honderden militaire gebieden en tientallen militaire vliegvelden; wijst erop dat naar schatting dertig procent van de Europese militaire vluchten voldoet aan de algemene luchtverkeersregels, terwijl de overige vluchten operationeel militaire vluchten zijn; herinnert eraan dat militaire vluchten worden uitgevoerd om uiteenlopende redenen, onder meer in de vorm van opleidingsoefeningen, om de veiligheid van het thuisland te waarborgen (met inbegrip van soevereiniteitsmissies) en in het kader van het beheer van grensoverschrijdende crisisoperaties; benadrukt daarom dat een sterke militaire betrokkenheid bij oplossingen in het kader van Sesar van het allergrootste belang is om ervoor te zorgen dat doeltreffende militaire missies en een militair gebruik van het luchtruim kunnen worden afgestemd op andere toepassingen van het luchtruim in heel Europa;
7. dringt erop aan om de verlaging van de financiering van de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart” te compenseren, aangezien deze een cruciale rol speelt bij het terugdringen van de CO₂-uitstoot per passagier in het luchtvervoer en bij het waarborgen van een toereikende bijdrage aan de verwezenlijking van klimaatneutraliteit vóór 2050;
8. beklemtoont dat er met name voldoende middelen moeten worden toegewezen aan het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) om wereldwijd een hoog niveau van veilig en duurzaam luchtvervoer te kunnen garanderen en om de doelstellingen voor een koolstofvrij luchtvervoer te kunnen bereiken, waarbij onder meer de uitdaging moet worden aangegaan om innovatieve technologieën te certificeren en om kritieke situaties het hoofd te bieden; is ingenomen met de richtsnoeren die het EASA tijdens de COVID-19-crisis aan de luchtvaartsector heeft verstrekt;
9. verzoekt om meer middelen voor het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA) ter ondersteuning van de uitvoering van het onlangs goedgekeurde initiatief “FuelEU Zeevaart” en van andere verantwoordelijkheden die kunnen voortvloeien uit de herziening van het mandaat van het agentschap;
10. dringt erop aan dat er voor het Spoorwegbureau van de Europese Unie (ERA) minstens evenveel middelen ter beschikking worden gesteld als voor de andere agentschappen die betrekking hebben op vervoer; benadrukt dat het belangrijk is dat het ERA over voldoende middelen beschikt om als doeltreffende autoriteit op te treden, met name met

betrekking tot de tenuitvoerlegging van het vierde spoorwegpakket; wijst op de rol van het ERA om samen met de Gemeenschappelijke Onderneming Shift2Rail een duurzame verschuiving van het wegvervoer naar het spoorvervoer te verwezenlijken; onderstreept bovendien dat de financiering van de Gemeenschappelijke Onderneming “Europese spoorwegen” aanzienlijk moet worden verhoogd, in overeenstemming met de strategische prioriteit van de Unie om over te stappen op het spoorvervoer; dringt aan op extra ondersteuning voor de voltooiing van het TEN-T en voor de uitvoering van het Europees beheersysteem voor het spoorverkeer (ERTMS) en de grensoverschrijdende trajecten;

11. is ingenomen met het akkoord dat de EU-lidstaten op 30 december 2023 hebben bereikt over de opheffing van de binnengrenscontroles aan de lucht- en zee grenzen van Roemenië en Bulgarije; dringt er bij de Commissie op aan om alle mogelijkheden te analyseren om het recht op vrij verkeer van Roemeense en Bulgaarse burgers te beschermen en om ervoor te zorgen dat het wegvervoer en de mobiliteit tussen Roemenië en Bulgarije en de rest van de Unie naadloos verloopt, teneinde voor iedereen een goed functionerende interne markt te waarborgen; verzoekt de lidstaten in te stemmen met de volledige toepassing van het Schengenacquis in Roemenië en Bulgarije en de besprekingen voort te zetten om de controles aan de landgrenzen zo spoedig mogelijk op te heffen;
12. pleit voor gerichte EU-financiering ter ondersteuning van duurzame vormen van toerisme; verzoekt de Commissie een mechanisme voor crisisbeheer voor te stellen zodat de toeristische sector voldoende voorbereid is op toekomstige crises; wijst nogmaals op haar verzoek om een Europees agentschap voor toerisme op te richten dat technische en administratieve ondersteuning moet bieden aan micro-ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen, zodat deze gemakkelijker toegang krijgen tot en gebruik kunnen maken van de financierings- en financiële instrumenten van de EU;
13. herinnert aan het tekort aan arbeidskrachten in de vervoersector van de EU; dringt er in dit verband op aan voldoende steun te bieden voor veiligheid en goede arbeidsomstandigheden voor werknemers in de vervoerssector, alsook de financiering van veilige en beveiligde parkeerterreinen voor vrachtwagens in de hele EU te garanderen;
14. benadrukt dat in 2025 voldoende financiële middelen specifiek moeten worden toegewezen aan de plattlandsgebieden in de EU-lidstaten om de ontbrekende vervoersverbindingen te voltooien en de mobiliteit van inwoners op het platteland te verbeteren, alsook om de ontwikkeling van het toerisme en de economie in plattlandsgebieden te stimuleren.

**BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR
VOOR ADVIES INPUT HEEFT ONTVANGEN**

De rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

8.1.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE LANDBOUW EN PLATTELANDSONTWIKKELING

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: advies inzake richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III
(2023/2220(BUI))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 28 november 2023 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De coördinatoren van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling hebben de brief op 24 januari 2024 goedgekeurd en besloten de bevoegde Begrotingscommissie te verzoeken onderstaande suggesties in haar verslag op te nemen:

1. vestigt de aandacht op de onzekerheden met betrekking tot de begrotingsmaxima voor 2025 en op de mogelijke aanpassingen als gevolg van de onderhandelingen over de tussentijdse herziening van het MFK, waardoor het moeilijk is specifieke aanbevelingen te doen; benadrukt dat bij de herziening ten minste een ambitieuze meerjarenbegroting in rubriek 3 moet worden behouden en bovenal de middelen voor het GLB moeten worden behouden of verhoogd, gezien de huidige uitdagingen in de Europese landbouwsector;
2. wijst erop dat het GLB een belangrijke rol speelt bij het waarborgen van de mondiale voedselzekerheid en het autonoom maken van de productie in de EU; wijst voorts op de cruciale rol die het GLB speelt bij de voorziening van betaalbaar, veilig en hoogwaardig voedsel, maar ook met betrekking tot de inkomenszekerheid van landbouwers in de EU, de bescherming van het milieu en het behoud van goede landbouwomstandigheden; benadrukt het belang van continuïteit in de bestaande GLB-programma's;
3. benadrukt dat de verliezen als gevolg van inflatie volgens een realistisch scenario van gemiddelde inflatie uit een recente studie in opdracht van de Begrotingscommissie¹, worden geschat op 37 miljard EUR, of 10 % voor de periode 2021-2027, voor de cluster landbouw en maritiem beleid (waarvan 95 % wordt gedekt uit het ELGF en het

---

¹ [The impacts of recent inflation developments on EU finance, 2023.](#)

Elfpo); is ook bezorgd over de negatieve gevolgen van de stijgende productieprijsen voor landbouwers; is sterk gekant tegen alle voorstellen om middelen die vooraf aan het GLB waren toegewezen, over te dragen naar andere clusters in het kader van de tussentijdse herziening van het MFK;

4. is ingenomen met het besluit om de landbouwreserve te verhogen als reactie op de crises in de landbouwsector, maar betreurt tegelijkertijd dat dit is gebeurd zonder het Parlement te raadplegen als begrotingsautoriteit; staat erop dat het Parlement bij het gebruik van de reserve wordt betrokken; verzoekt de Commissie bij de toewijzing van deze middelen objectieve en transparante criteria te hanteren en regelmatig verslag uit te brengen over het gebruik ervan om de inzet van de middelen te optimaliseren; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat er voldoende middelen beschikbaar zijn, onverminderd rechtstreekse betalingen aan landbouwers, en indien nodig na te gaan of er middelen uit andere fondsen dan het GLB kunnen worden vrijgemaakt;
5. verzoekt de lidstaten meer steun uit te trekken voor jonge landbouwers en hun toegang tot grond en kredieten te verbeteren, als een belangrijke stimulans voor de ontwikkeling van plattelandsgebieden;
6. vestigt de aandacht op het belang van onderzoek en innovatie in de agrovoedingssector en de noodzaak om de middelen voor landbouw in het kader van het onderzoeksprogramma Horizon Europa te verhogen.

Als voorzitter van de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling wil ik de Begrotingscommissie vragen in haar verslag terdege rekening te houden met dit advies.

Hoogachtend,

Norbert Lins

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPOORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

De voorzitter verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

24.1.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE CULTUUR EN ONDERWIJS

De heer Johan Van Overtveldt
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III
(2023/2220(BUI))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie cultuur en onderwijs ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 28 november 2023 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen. Zij heeft zich tijdens haar vergadering van 24 januari 2024 over deze kwestie gebogen en tijdens die vergadering het advies goedgekeurd¹.

De Commissie cultuur en onderwijs:

Hamert op het belang van vereenvoudiging, administratieve doeltreffendheid en synergie-effecten met andere financieringsprogramma's, alsook van aanvullende financiële middelen ter verbetering van de succespercentages van Erasmus+, Creative Europe, het Europees Solidariteitskorps, en het derde onderdeel van het programma "Burgers, gelijkheid, rechten en waarden".

Benadrukt dat de subsidies voor leermobiliteit die in het kader van **Erasmus+** worden toegekend de stijgende kosten van levensonderhoud moeten dekken, teneinde voor een breed toegankelijke en inclusieve participatie te zorgen. Hamert op financiële stabiliteit voor het initiatief "Europese Universiteiten" en de Teacher Academies, naast de toewijzing van specifieke financiering aan de Europese onderwijsruimte (EEA) in de toekomst. Dringt aan op meer synergie-effecten tussen de EEA, het actieplan voor digitaal onderwijs, en de Europese vaardighedenagenda. Waarschuwt ervoor te besparen op de middelen voor het programma: de teleurstellende resultaten die in de laatste ronde van het Programme for International Student Assessment (PISA) van de OESO zijn behaald, kunnen alleen worden verbeterd door in onderwijs te investeren.

---

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: Sabine Verheyen (voorzitter en rapporteur voor advies), Michaela Šojdrová (ondervoorzitter), Andrey Slabakov (ondervoorzitter), Tomasz Frankowski, Theodoros Zagorakis, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Predrag Fred Matić, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio, Niyazi Kizilyürek, Stelios Kouloglou, David Cormand, Marcel Kolaja, Diana Riba i Giner, Rob Rooker, Christine Anderson, Catherine Griset, Alessandro Panza, Andrea Bocskor, Vladimír Bilčík (ter vervanging van Maria Walsh), Wolfram Pirchner (ter vervanging van Milan Zver), Ivan Štefanec (ter vervanging van Peter Pollák) en Günther Sidl (ter vervanging van Victor Negrescu overeenkomstig artikel 209, lid 7).

Roept ertoe op het budget voor 2025 van **Creative Europe** op te trekken om te voorkomen dat “frontloading” in de eerste helft van de financiële cyclus nadelige gevolgen zou hebben op de tweede helft van de cyclus. Stelt vast dat de middelen die op dit moment beschikbaar zijn, niet volstaan om aan alle aanvragen voor projecten te voldoen. Onderstreept het belang van handhaving van evenwicht tussen de onderdelen: dringt aan op toereikende financiering van de muzieksector en van de Culturele Hoofdsteden van Europa door de Melina Mercouri-prijs op te trekken (onderdeel Cultuur), de steun voor de grensoverschrijdende distributie van Europese films, bioscopen en videospelletjes (onderdeel Media) te vergroten, en meer middelen vrij te maken voor hoogwaardige journalistiek en mediageletterdheid (sectoroverschrijdend).

Vindt dat het secretariaat van de op te richten Europese Raad voor mediadiensten van voldoende budget moet worden voorzien, in overeenstemming met de toekomstige Europese verordening mediavrijheid. Herhaalt zijn reeds eerder gedane oproep om een permanent EU-fonds voor redactionele en nieuwsmedia in het leven te roepen.

Wijst erop dat meer financiële middelen nodig zijn voor het **programma Europees Solidariteitskorps**, waarop massaal wordt ingeschreven door jongeren, aangezien een forfaitaire budgetverhoging niet volstaat om de inflatie-effecten op te vangen en negatief zou uitwerken op het vermogen van deelnemende organisaties om zich aan de hoogste normen en inclusie maatregelen van het programma te houden. Benadrukt, gezien de kansen die het jongeren biedt en de bijdrage die het levert aan bevordering van Europese waarden, dat houders van een label zekerheid moet worden geboden betreffende ononderbroken financiering over meerdere jaren, de financiële steun moet worden vergroot en voor grotere flexibiliteit tussen de onderdelen van het programma moet worden gezorgd om tegemoet te komen aan het groter wordende aantal verzoeken om solidariteit na terugkerende crisissen.

Beklemtoont dat voor een proportionele en van meer middelen voorziene begroting moet worden gezorgd, aangezien de betrokkenheid van burgers bij het **CERV-programma** van cruciaal belang is om iets te doen aan maatschappelijke polarisatie, het geringe vertrouwen in instituties, de uitholling van de democratie, de erosie van de rechtsstaat, de afnemende ruimte voor het maatschappelijk middenveld, en de instrumentalisering van de eurosceptis.

Spoort de Commissie met klem aan steun te geven aan de **Europese scholen** voor het waarborgen van hoge onderwijsnormen en het bevorderen van de uitwisseling van goede praktijken met de nationale onderwijsstelsels.

Onderkent - vanwege de verplichte terugbetaling van bedragen die in het kader van NGEU zijn geleend - de noodzaak van herschikkingen, maar wijst wel op het belang van Erasmus+, het Europees Solidariteitskorps, Creative Europa en CERV, en vindt dat er alles aan moet worden gedaan om de toewijzingen voor de zevenjarige programmeringsperiode intact te houden.

Benadrukt het belang van **proefprojecten en voorbereidende acties**. Geeft met klem aan dat voor voldoende financiering moet worden gezorgd voor voorstellen van de Commissie cultuur en onderwijs.

Hoogachtend,

Sabine Verheyen

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

De voorzitter als rapporteur verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid, geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

23.1.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE CONSTITUTIONELE ZAKEN

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake de algemene richtsnoeren voor de voorbereiding voor de begroting 2025, Afdeling III – Commissie (2023/2220(BUI))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie constitutionele zaken ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 7 december 2023 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie constitutionele zaken heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 23 januari 2024 onderzocht. Tijdens die vergadering¹ heeft zij besloten de Begrotingscommissie als bevoegde commissie te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen.

Hoogachtend,

Salvatore De Meo

---

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: Salvatore De Meo (voorzitter en rapporteur voor advies), Gabriele Bischoff (eerste ondervoorzitter), Charles Goerens (tweede ondervoorzitter), Giuliano Pisapia (derde ondervoorzitter), Loránt Vincze (vierde ondervoorzitter), Gerolf Annemans, Damian Boeselager, Gilles Boyer, Ana Collado Jiménez, Jonás Fernández (ter vervanging van Domènec Ruiz Devesa overeenkomstig artikel 209, lid 7), Gwendoline Delbos-Corfield, Pascal Durand, Sandro Gozi, Brice Hortefeux, Othmar Karas, Gilles Lebreton, Niklas Nienäb, Max Orville, Antonio Maria Rinaldi, Helmut Scholz, Pedro Silva Pereira, Sven Simon en Rainer Wieland.

SUGGESTIES

De Commissie constitutionele zaken verzoekt de Begrotingscommissie als bevoegde commissie onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. wijst erop dat in 2025, het eerste jaar na de Europese verkiezingen, een doeltreffende communicatie en dialoog met de burgers een van de topprioriteiten van de begroting moet zijn, omdat inzicht in de EU-besluitvorming en kennis van het beleid van de Unie bij de burgers van essentieel belang zijn voor de werking van de Europese democratie, evenals de ondersteuning van de wetgevingswerkzaamheden van de commissies van het Parlement;
2. is van mening dat, in afwachting van de conclusies van de Europese Raad en met het oog op de mogelijke bijeenroeping van een Conventie, de begroting voor 2025 moet voorzien in de nodige middelen voor de toepassing van de procedure tot wijziging van de Verdragen en in de nodige middelen ter ondersteuning van voorlichtingscampagnes en de dialoog met de Europese burgers na de Conferentie over de toekomst van Europa; benadrukt dat hervorming van de Verdragen gekoppeld is aan verdieping van de politieke integratie van de Unie met het oog op mogelijke toekomstige uitbreidingen van de Unie, en wijst erop dat verdere uitbreiding van de EU alleen mogelijk is als de EU-begroting wordt verhoogd en de EU kan beschikken over meer eigen middelen; dringt erop aan dat er in 2025 gestart wordt met besprekingen over de financiële hervormingen die in dit kader nodig zijn, parallel aan de lopende toetredingsonderhandelingen;
3. eist dat de nodige middelen ter beschikking worden gesteld om desinformatie en nepnieuws permanent en structureel tegen te gaan en buitenlandse inmenging in de EU te bestrijden; wijst erop dat de structuren binnen de EU-instellingen die belast zijn met de communicatie met de burgers en de bestrijding van desinformatie, zoals de vertegenwoordigingen van de Commissie en de liaisonbureaus/steunpunten van het Europees Parlement, over voldoende financiering moeten kunnen beschikken om hun taken doeltreffend te kunnen uitvoeren;
4. wijst erop dat er voldoende financiële middelen ter beschikking moeten worden gesteld voor de programma's, activiteiten en initiatieven van de Unie, met name het Europees burgerinitiatief en andere participatie-instrumenten en het programma "Burgers, gelijkheid, rechten en waarden", die dienen ter ondersteuning van de participatieve democratische processen in de EU en ter vergroting van het vertrouwen van de burgers in de Unie en het inzicht van de burgers in het beleid van de Unie; pleit ervoor dat er middelen ter beschikking worden gesteld om de burgerparticipatie, met name de participatie van jongeren, te vergroten; is van mening dat er een begrotingslijn moet komen voor een vrijwillig voorbeeldcurriculum inzake EU-burgerschap- en wereldburgerschapsonderwijs voor het basis- en middelbaar onderwijs;
5. dringt erop aan dat er voldoende middelen ter beschikking worden gesteld om transparantie met betrekking tot activiteiten van belangengroepen en lobbyisten te waarborgen; dringt er in dit kader op aan dat het raadgevend comité voor het gedrag van de leden van het Parlement en het gezamenlijk secretariaat van het transparantieregister worden versterkt door ervoor te zorgen dat zij kunnen beschikken over voldoende

personele en financiële middelen om hun taken te vervullen; stelt tevens voor om, als er een interinstitutioneel ethisch orgaan wordt opgericht, te waarborgen dat er voldoende middelen ter beschikking worden gesteld voor de oprichting en de werking ervan;

6. beveelt aan dat voldoende middelen ter beschikking worden gesteld voor de Autoriteit voor Europese politieke partijen en Europese politieke stichtingen, met name om ervoor te zorgen dat zij voldoende personeelsleden kan aantrekken om de extra taken zoals voorzien in het voorstel van de Commissie voor een verordening tot wijziging van Verordening (EU, Euratom) nr. 1141/2014 te vervullen en in het licht van het feit dat 2024 als verkiezingsjaar een belangrijk jaar is en zal leiden tot een toename van de werklast van de autoriteit;
7. benadrukt dat er voldoende middelen ter beschikking moeten worden gesteld voor EU-maatregelen ter versterking van de rechtsstaat, en dat in dit kader met name meer middelen ter beschikking moeten worden gesteld voor het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, vanwege de uitbreiding van het takenpakket van het Bureau in verband met het herziene mandaat van het Bureau overeenkomstig Verordening (EU) 2022/555 van de Raad van 5 april 2022;
8. wijst erop dat het belangrijk is om de democratische participatie van lokale entiteiten en andere steden en dorpen dan de hoofdsteden van de lidstaten te bevorderen, en de uitrol te ondersteunen van het BELC-netwerk (Building Europe with Local Councillors - Geef vorm aan Europa in de lokale politiek!⁴¹), een uniek netwerk van lokale politici, bedoeld om de communicatie over EU-thema's te bevorderen en contacten te leggen tussen overheden op Europees en lokaal niveau;
9. verzoekt de Raad en de Commissie Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting volledig toe te passen; benadrukt dat er geen middelen mogen worden uitbetaald als de lidstaten zich niet houden aan alle door het Hof van Justitie gestelde eisen;
10. dringt nogmaals aan op de invoering van volledige medebeslissingsbevoegdheden en het recht van wetgevingsinitiatief voor het Europees Parlement, en op de afschaffing van veto's bij de goedkeuring van het meerjarig financieel kader.

---

⁴¹ https://building-europe-with-local-councillors.europa.eu/index_nl

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

De voorzitter en rapporteur voor advies verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen informatie te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

24.1.2024

BRIEF VAN DE COMMISSIE VROUWENRECHTEN EN GENDERGELIJKHEID

De heer Johan Van Overtveldt
Voorzitter
Begrotingscommissie
BRUSSEL

Betreft: Advies inzake richtsnoeren voor de begroting 2025 – Afdeling III
(2023/2220(BUI))

Geachte heer Van Overtveldt,

In het kader van bovengenoemde procedure is de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid ermee belast een advies uit te brengen aan uw commissie. Tijdens haar vergadering van 29 november 2023 heeft zij besloten dat advies in briefvorm uit te brengen.

De Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid heeft de kwestie tijdens haar vergadering van 24 januari 2024 onderzocht⁴². Tijdens die vergadering heeft zij besloten de bevoegde Begrotingscommissie te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen.

Hoogachtend,

Robert Biedroń

---

⁴² Bij de eindstemming waren aanwezig: Maria da Graça Carvalho, Frances Fitzgerald, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Eleni Stavrou, Rainer Wieland, Sylvie Brunet, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Marco Zullo, Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Marina Kaljurand, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop, Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión, Christine Anderson, Livia Járóka, Andželika Anna Mozdżanowska, Maria Veronica Rossi

SUGGESTIES

- A. overwegende dat gendergelijkheid en de uitbanning van ongelijkheid tot de fundamentele waarden behoren waarop de Europese Unie berust, en dat de Unie zich ertoe heeft verplicht gendergelijkheid en gendermainstreaming in al haar optreden te bevorderen, zoals is verankerd in artikel 8 VWEU;
  - B. overwegende dat het Europees Parlement de Commissie herhaaldelijk heeft verzocht om de toepassing van gendermainstreaming, genderbudgettering en gendereffectbeoordelingen op alle beleidsterreinen van de Unie te bevorderen en ten uitvoer te leggen;
  - C. overwegende dat de talrijke crises waarmee de Unie wordt geconfronteerd en waardoor vrouwen onevenredig zwaar worden getroffen, zoals oorlog en het gebruik van seksueel geweld als oorlogswapen, de toename van gendergerelateerd en huiselijk geweld, de beperkingen ten aanzien van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR), de achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten en de hardnekkige loonkloof tussen mannen en vrouwen een bijzonder zware wissel trekken op de gendergelijkheid in de Unie;
  - D. overwegende dat begrotingen nooit genderneutraal zijn en daarom moeten worden opgesteld met het duidelijke doel om tot gendergelijkheid te komen en discriminatie te bestrijden en zodanig moeten worden opgezet dat ze inclusief zijn en inspelen op ieders behoeften, met inbegrip van vrouwen en meisjes in al hun diversiteit, en tevens de economische empowerment van vrouwen bevorderen door middel van een concrete verbintenis wat betreft gendermainstreaming;
  - E. overwegende dat discriminatie moet worden uitgebannen en door de lidstaten en de EU doeltreffend moet worden aangepakt, en overwegende dat een steeds groter aandeel van de EU-begroting, waaronder de EU-structuurfondsen en de investeringen in hoogwaardige en toegankelijke openbare zorgdiensten, moet worden bestemd voor het creëren van nieuwe, gelijke kansen op de arbeidsmarkt van de EU, onder meer voor door vrouwen geleide kmo's, en er tevens moet worden gestreefd naar een samenlevingsmodel waarin mannen en vrouwen zorgtaken en betaald werk eerlijk verdelen;
1. benadrukt dat de begrotingscyclus en alle programma's in alle stadia een genderperspectief en een evaluatie daarvan moeten bevatten, en betreurt dat deze doelstelling, ondanks herhaalde oproepen van het Europees Parlement, nog steeds niet is bereikt; roept op tot een systematische en verplichte verzameling, rapportage en evaluatie van vergelijkbare en naar gender uitgesplitste gegevens, zodat er verplichte gendereffectbeoordelingen op alle beleidsterreinen van de Unie kunnen worden uitgevoerd, en dringt met name aan op een volledige uitsplitsing van de resultaten die in het kader van de methodologie voor gendergelijkheid worden behaald;
  2. benadrukt dat een gendergelijkheidsperspectief en gendergerelateerde doelstellingen in alle beleidsterreinen en EU-programma's moeten worden opgenomen; pleit er daarom nogmaals voor dat genderbudgettering in alle stadia van het begrotingsproces wordt toegepast en dat de desbetreffende begrotingslijnen worden vastgesteld, zodat er

doeltreffend toezicht kan worden gehouden op de bijdrage van de EU-begroting aan gendergelijkheid en er een genderbewuste evaluatie van alle programma's en uitgaven kan worden uitgevoerd;

3. benadrukt dat de methode voor gendertracking van de Europese Commissie verder moet worden ontwikkeld, waarbij niet alleen de maatregelen met een genereffect in sommige EU-programma's in kaart moeten worden gebracht, maar ook moet worden nagegaan wat het totale financieringsvolume voor gendergelijkheid in de EU-begroting is;
4. wijst er andermaal op dat het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) moet worden versterkt met de benodigde personele en financiële middelen, zodat het zijn taken kan uitvoeren en het hoofd kan bieden aan de sterke toename van het aantal verzoeken om technische bijstand op het gebied van gendermainstreaming; herinnert eraan dat het EIGE een cruciale rol speelt bij het delen van waardevolle kennis over de stand van zaken met betrekking tot gendergelijkheid en vrouwenrechten in de EU en deskundigheid op het gebied van beleid, gendermainstreaming en genderbewuste analyses; erkent dat het jaarverslag van het EIGE van grote waarde is, aangezien het de lidstaten in staat stelt zich te buigen over de onderliggende aspecten die gendergelijkheid in de weg staan; merkt op dat er steeds vaker een beroep wordt gedaan op de diensten van het EIGE, en beklemtoont dat de onderfinanciering en onderbezetting van het EIGE niet stroken met de doelstellingen en waarden van de Unie; benadrukt bovendien dat het corrigeren van de zorgwekkende trends die door het EIGE naar voren zijn gebracht, de Europese economie in het algemeen zou helpen concurrerder, efficiënter en veerkrachtiger te worden; acht het van belang dat de bestaande instrumenten die door het EIGE zijn ontwikkeld, zoals zijn toolkit voor genderbudgettering, in alle fasen van de evaluatie, uitvoering en monitoring in het kader van de Europese structuur- en investeringsfondsen worden toegepast;
5. betreurt het gebrek aan specifieke begrotingslijnen voor gendergelijkheidsmaatregelen en acht het van belang dat er meer middelen worden uitgetrokken voor het voorkomen en bestrijden van gendergerelateerd geweld in het kader van het onderdeel Daphne en voor gendergelijkheid en gendermainstreaming in het kader van het CERV-programma; dringt met name aan op extra middelen voor vrouwen die op de vlucht zijn voor de oorlog in Oekraïne en een aanzienlijk risico lopen op geweld; herinnert aan het belang van speciale gendergerelateerde begrotingslijnen en van duidelijke gegevens over de toegewezen middelen; herhaalt dat dit voor alle programma's moet gelden die gendergelijkheidsdoelstellingen omvatten, zoals het ESF+, en dringt erop aan dat in deze en andere daarmee verband houdende horizontale programma's bijzondere aandacht wordt besteed aan cybergeweld tegen vrouwen;
6. wijst op de verontrustende en toenemende achteruitgang op het gebied van gendergelijkheid, rechtsstatelijkheid en vrouwenrechten en benadrukt het belang van EU-instrumenten voor het vergroten van bewustzijn hieromtrent en het tegengaan van deze achteruitgang; betreurt dat de Commissie in haar begrotingsvoorstel geen specifiek programma inzake gendergelijkheid heeft opgenomen; uit nogmaals zijn bezorgdheid over het verband tussen de aanvallen op de rechtsstaat, democratie en mensenrechten en de achteruitgang op het gebied van gendergelijkheid en vrouwenrechten;

7. verzoekt de Commissie om in het kader van de bestaande programma's meer middelen toe te wijzen aan maatschappelijke organisaties, met name aan organisaties die zich bezighouden met seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en onder meer toegang tot veilige en legale abortus verschaffen en faciliteren, en aan organisaties die zich bezighouden met de bestrijding van gendergerelateerd geweld en het verlenen van ondersteunende diensten voor slachtoffers; herhaalt zijn oproep aan de Commissie om de rechtsstaat te versterken en ervoor te zorgen dat er geen EU-middelen beschikbaar worden gesteld aan entiteiten die betrokken zijn bij schendingen van de mensenrechten, met name van minderheden, en schendingen van de rechtsstaat die gevolgen hebben voor de vrijheden en grondrechten van vrouwen, waaronder hun seksuele en reproductieve gezondheid en de daarmee samenhangende rechten;
8. wijst erop dat gendergelijkheid grotendeels ontbreekt in de pijlers groene transitie en digitale transformatie van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, wat een gemiste kans is om gendergelijkheid doeltreffend te integreren in de klimaat- en milieudoelstellingen.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR VOOR ADVIES INPUT HEEFT ONTVANGEN

De voorzitter verklaart onder zijn exclusieve verantwoordelijkheid geen input te hebben ontvangen van een entiteit of persoon die overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement in deze bijlage moet worden vermeld.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	4.3.2024
Uitslag eindstemming	+: 28 -: 2 0: 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Rasmus Andresen, Pietro Bartolo, Katalin Cseh, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazabal Rubial, Vlad Gheorghe, Andrzej Halicki, Eero Heinäluoma, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Hervé Juvin, Fabienne Keller, Moritz Körner, Joachim Kuhs, Janusz Lewandowski, Margarida Marques, Victor Negrescu, Bogdan Rzońca
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Ana Collado Jiménez, Jonás Fernández, Jens Geier, Charles Goerens, Francisco Guerreiro, Eva Maria Poptcheva, Petri Sarvamaa
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Asim Ademov, Maria da Graça Carvalho, Enikő Győri, Javier Moreno Sánchez, Matjaž Nemeč, Mounir Satouri, François Thiollet

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

28	+
PPE	Asim Ademov, Maria da Graça Carvalho, Ana Collado Jiménez, José Manuel Fernandes, Andrzej Halicki, Niclas Herbst, Monika Hohlmeier, Janusz Lewandowski, Petri Sarvamaa
Renew	Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Charles Goerens, Fabienne Keller, Moritz Körner, Eva Maria Poptcheva
S&D	Pietro Bartolo, Jonás Fernández, Eider Gardiazabal Rubial, Jens Geier, Eero Heinäluoma, Margarida Marques, Javier Moreno Sánchez, Victor Negrescu, Matjaž Nemeč
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Francisco Guerreiro, Mounir Satouri, François Thiollet

2	-
ID	Joachim Kuhs
NI	Hervé Juvin

2	0
ECR	Bogdan Rzońca
NI	Enikő Győri

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding